



V&Z Zastita d.o.o. Бања Лука

Пут српских бранилаца 15 X

78000 Бања Лука

E-mail: vzastita@blic.net

Тел: 051 366 046

Факс: 051 366 047

- Завод за заштити на раду
- завод за заштиту од пожара
- Завод екологије и рударства
- Завод за техничку контролу лифтова

ДОКАЗИ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ

**ЗА ФАРМУ ЗА ТОВ БРОЈЛЕРА
НА ПАРЦЕЛИ К.Ч. БР. 1004/5 К.О. ПЕЛАГИЋЕВО,
ОПШТИНА ПЕЛАГИЋЕВО**

КАПАЦИТЕТ : 7000 КОМАДА/ТУРНУСУ

ИНВЕСТИТОР: ШАРКАНОВИЋ (ПЕРЕ) ЂОКО

Бања Лука, август 2022. године

| | |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ПРЕДМЕТ | ДОКАЗИ УЗ ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ФАРМУ ЗА ТОВ БРОЈЛЕРА |
| ЛОКАЦИЈА | ПАРЦЕЛА К.Ч. БР. 1004/5 К.О. ПЕЛАГИЋЕВО, ОПШТИНА ПЕЛАГИЋЕВО |
| АДРЕСА | ШАРКАНИ 36, ОПШТИНА ПЕЛАГИЋЕВО |
| НАРУЧИЛАЦ | ШАРКАНОВИЋ (ПЕРЕ) ЂОКО |
| НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ | "В-3- ЗАШТИТА" д.о.о. Бања Лука |
| БРОЈ ПРОТОКОЛА | 500-402/22 |
| РАДНИ ТИМ | <p>др Зоран Јанковић, дипл.инж.тех.</p> <p>Нада Капор, дипл.инж.руд.</p> <p>Миломир Бунијевац, дипл.инж.маш.</p> <p>Владо Керкез, дипл.биолог</p> <p>Дијана Бјелајац, дипл.инж.техн.</p> |

Директор

др Зоран Јанковић дипл. инж. техн.

САДРЖАЈ

| | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| УВОД | 4 |
| ПОДАЦИ О ПОСТРОЈЕЊУ ОДГОВОРНОМ ЛИЦУ И ЛОКАЦИЈА НА КОЈЕМ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ | 6 |
| А. ОПИС ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ, УКЉУЧУЈУЋИ ДЕТАЉАН ОПИС ПРОИЗВОДНОГ ИЛИ РАДНОГ ПРОЦЕСА, ТЕХНОЛОШКЕ И ДРУГЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ | 7 |
| Б. ОПИС ОСНОВНИХ И ПОМОЋНИХ СИРОВИНА, ОСТАЛИХ СУПСТАНЦИ И ЕНЕРГИЈЕ КОЈА СЕ КОРИСТИ ИЛИ КОЈУ ПРОИЗВОДИ ПОСТРОЈЕЊЕ, ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ПОТРЕБНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ЕНЕРГЕНАТА ЗА ПРОИЗВОДНИ ИЛИ РАДНИ ПРОЦЕС | 13 |
| В. ОПИС СТАЊА ЛОКАЦИЈЕ НА КОЈОЈ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И РЕЗУЛТАТЕ ИЗВРШЕНИХ ИНДИКАТИВНИХ МЈЕРЕЊА, КОЈИ ОБУХВАТАЈУ СТЕПЕН ЗАГАЂЕНОСТИ ВАЗДУХА, НИВО БУКЕ, НИВО ЗРАЧЕЊА, КВАЛИТЕТ ПОВРШИНСКИХ ВОДА, НИВО ПОДЗЕМНИХ ВОДА, БОНИТЕТ И НАМЈЕНУ ЗЕМЉИШТА, КАО И САДРЖАЈ ШТЕТНИХ И ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА У ЗЕМЉИШТУ | 15 |
| Г. ОПИС ПРИРОДЕ И КОЛИЧИНЕ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕМИСИЈА ИЗ ПОСТРОЈЕЊА У СВЕ ДИЈЕЛОВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ВАЗДУХ, ВОДА, ЗЕМЉИШТЕ), ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ИСПУШТЕНИХ ГАСОВА, ВОДЕ И ДРУГИХ ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА, ПО ТЕХНОЛОШКИМ ЦЈЕЛИНАМА, УКЉУЧУЈУЋИ ЕМИСИЈЕ У ВАЗДУХ, ИСПУШТАЊЕ У ВОДУ И ЗЕМЉИШТЕ, БУКУ, ВИБРАЦИЈЕ, СВЈЕТЛОСТ, ТОПЛОТУ И ЗРАЧЕЊА (ЈОНИЗУЈУЋА И НЕЈОНИЗУЈУЋА), КАО И ИДЕНТИФИКАЦИЈУ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ЖИВИ СВИЈЕТ У ЦЈЕЛИНИ, КАО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗГРАДЊЕ, РЕДОВНОГ РАДА ПОСТРОЈЕЊА ИЛИ ОБАВЉАЊА АКТИВНОСТИ | 25 |
| Д. ОПИС ПРЕДЛОЖЕНИХ МЈЕРА, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУГИХ ТЕХНИКА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ, УБЛАЖАВАЊЕ ИЛИ САНАЦИЈУ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ПРОПИСАНЕ ОВИМ ЗАКОНОМ И ДРУГИМ ПРОПИСИМА, ТРЕТМАН И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И УПРАВЉАЊЕ НУСПРОИЗВОДИМА, КАО И МЈЕРЕ У СЛУЧАЈУ ИНЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА 31 | |
| Ђ. ОПИС ОСТАЛИХ МЈЕРА РАДИ УСКЛАЂИВАЊА СА ОСНОВНИМ ОБАВЕЗАМА ОДГОВОРНОГ ЛИЦА, ПОСЕБНО МЈЕРА НАКОН ЗАТВАРАЊА ПОСТРОЈЕЊА КОЈЕ МОГУ УТИЦАТИ НА СПРЕЧАВАЊЕ ИЛИ СМАЊИВАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ | 35 |
| Е. ОПИС МЈЕРА ПЛАНИРАНИХ ЗА МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈА У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, УКЉУЧУЈУЋИ ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ПРОПИСАНЕ ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА, ПАРАМЕТРЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ МОГУ УТВРДИТИ ШТЕТНИ УТИЦАЈИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЈЕСТА, НАЧИН И УЧЕСТАЛОСТ МЈЕРЕЊА УТВРЂЕНИХ ПАРАМЕТАРА | 36 |
| Ж. ОПИС РАЗМАТРАНИХ АЛТЕРНАТИВНИХ РЈЕШЕЊА У ОДНОСУ НА ПРЕДЛОЖЕНУ ЛОКАЦИЈУ И ТЕХНОЛОГИЈУ, КАО И РАЗЛОГЕ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ОДЛУЧИЛО ЗА ПРЕДЛОЖЕНА РЈЕШЕЊА | 38 |
| З. ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ИЗРАЂЕН У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ПРОПИСОМ КОЈИ РЕГУЛИШЕ УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ | 39 |
| И. ПРИЛОЗИ | 48 |
| НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ | 49 |
| ПРАВНИ ПРОПИСИ | 50 |

УВОД

Данас постоји велики број производних процеса који су углавном базирани на брзој и великој заради, не водећи рачуна и о загађивању животне средине. Као посљедица тога све је више производних јединица, које су изграђене и пуштене у рад без потребних технолошких и техничких рјешења за очување и заштиту животне средине. Овакав приступ је довео до нарушавања равнотеже у природи и животној средини и доводи у опасност нарушавања односа и у биосфери. Због тога, основни постулати оптималне корелације научно-технолошког развоја и заштите животне средине треба да буду:

- развој и унапређење квалитета животне средине у наредном периоду мора да се заснива на увођењу технологија са што потпунијим кориштењем инпута (технологије са мало и без отпада);
- строго поштовање прописаних норми и нивоа дозвољеног загађења, ефикасан систем контроле и стимулативне санкције према загађивачима;
- будући развој и освајање нових производа не смије значити угрожавање животне средине, па је неопходна еколошка оптимизација постојећих производних постројења и рјешавање отпадних токова. Контрола развојних пројеката треба да се врши од стране научних и стручних организација, како би се фаворизовала технолошка рјешења, која елиминишу даље негативне утицаје на животну средину;
- развој ткз. "чистије производње", као стална апликација интегралне превентивне стратегије заштите животне средине, на процес, производ и услуге са циљем побољшања ефикасности и ограничавања ризика, како за човјека, тако и за животну средину.

Легислатива животне средине ЕУ је веома захтјевна, што пред Републику Српску и Босну и Херцеговину поставља велике обавезе. Ово се не односи само на законе и подзаконска акта већ исто тако, кроз њихову имплементацију, и на привреду. Доношење подзаконских аката у области заштите животне средине, у Републици Српској као и у читавој БиХ, створиће велике тешкоће огромном броју привредних пословних система. Сигурно је да ће успјети само оне фирме које на вријеме препознају очекиване проблеме и које успоставе еколошки приступ управљања на нивоу стратешког управљања цијелом организацијом.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

У циљу што ефикасније заштите и унапређења животне средине Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију је, на основу члана 128. *Закона о уређењу простора РС ("Службени гласник Републике Српске", број 40/13, 106/15, 3/16, 84/19)*, те члана 85. *Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Српске", број 71/12, 79/15, 70/20)*, обавезало инвеститоре да између осталог, прибаве и Еколошку дозволу за објекте који могу негативно утицати на животну средину.

Сходно томе Инвеститор **Шаркановић (Пере) Ђоко** је за израду *Доказа уз захтјев за издавање еколошке дозволе за фарму за тов пилића на парцели к.ч. бр.1004/5 К.О. Пелагићево, општина Пелагићево*, ангажовао лиценцирану фирму "В-З-ЗАШТИТА" д.о.о. Бања Лука која је овлаштена за обављање послова у области заштите животне средине.

У поступку израде ових Доказа, кориштена је приложена пројектно-техничка документација, увид у ситуацију на терену, подаци о физичко-хемијским особинама материјала с којима ће се манипулисати у објекту, односно знања о технолошком процесу који ће се у њему одвијати.

ЦИЉ И УЛОГА ДОКАЗА

Циљ ових Доказа, је процјена могућег утицаја на животну средину наведеног објекта на предвиђеној локацији, и давање препорука у циљу усклађивања техничко-технолошких рјешења са законски прописаним нормама за параметре загађења радне и животне средине.

Улога Доказа за издавање еколошке дозволе постројења, тј. објеката у систему заштите животне средине је вишеструка, али је примарна и превасходна превентивна улога.

Докази се раде како би се зауставила даља деградација животне средине, спријечио увоз и увођење застарјелих и тзв. "прљавих" технологија и постројења, који су велики и потенцијално опасни загађивачи.

ПОДАЦИ О ПОСТРОЈЕЊУ ОДГОВОРНОМ ЛИЦУ И ЛОКАЦИЈА НА КОЈЕМ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ

Табела бр. 1: Основни подаци

| | |
|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Инвеститор | Шаркановић (Пере) Ђоко |
| Објекат | Фарма за тов пилића капацитета до 7000 комада/турнусу |
| Локација објекта | Шаркани 36, општина Пелагићево на парцели к.ч бр. 1004/5 К.О. Пелагићево, општина Пелагићево |
| Одговорно лице | Шаркановић (Пере) Ђоко |
| Контакт особа | Горан Пејичић 065/567-131 |

А. ОПИС ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ, УКЉУЧУЈУЋИ ДЕТАЉАН ОПИС ПРОИЗВОДНОГ ИЛИ РАДНОГ ПРОЦЕСА, ТЕХНОЛОШКЕ И ДРУГЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Предметна локација налази се на руралном подручју територије општине Пелагићево и обухвата земљиште означено као к.ч.бр. 1004/5, к.о. Пелагићево. Предметна локација налази се у руралном подручју општине Шамац у рубним дијеловима насељеног мјеста Пелагићево, простор око парцеле је дјелимично изграђен индивидуалним стамбеним објектима и објектима сличне намјене као и планирани објекат.

На предметној локацији је планирана изградња економског објекта (фарме пилића). Инвеститор жели изградњу објекта фарме за тов пилића, капацитета цца 7000,00 комада товних пилића. Планирани објекат би се састојао од узгојног дијела који је површински највећи и осталих пратећих просторија за контролу и надзор.

Предметна парцела је неизграђена. На парцели нема изграђених других објеката. Укупна површина парцеле на којој је планирана градња економског објекта је $P= 1.410,00m^2$. Предметна парцела је неправилног правоугаоног облика са приступом преко постојеће интерне саобраћајнице са сусједне парцеле у власништву инвеститора ,а са пута кроз насељено мјесто Пелагићево. У смислу инфраструктурне опремљености, предметно подручје опремљено је јавном електродистрибутивном, ТТ мрежом, као и сопственим бунарским постројењем за снабдијевање водом. Одводња отпадних вода вршиће се изградњом водонепропусне септичке јаме. Загријавање објекта врши се из сопствених извора (изградњом сопствене котловнице на чврсто гориво или ел. енергију).

Увидом у копију катастарског плана, утврђено је да се парцела к.ч.бр. 1004/5, к.о. Пелагићево, општина Пелагићево по култури води као њива 3. класе. У складу са Законом о пољопривредном земљишту члан 36, тачка ж, став 1 инвеститор је у овом случају ослобођен плаћања накнаде за промјену намјене пољопривредног земљишта у грађевинско.

Инвеститор планира изградњу економског објекта (фарме за тов пилића), крајњих габаритних димензија 35,00 x 16,50 м са додатком анекса 3,00x5,0 м. Спратност објекта је Пр+0 (приземље). Објекат је планиран да се гради као монолитна конструкција са АБ стубовима и гредима, те фасадним зидовима од блок опеке са вертикалним И хоризонталним серкљажима са бочних страна. Кров ће бити рјешен као дрвена или челична кровна решетка, кровни покривач је планиран као трапезни лим са термоизолацијом у стропу објекта , а фасада ће бити завршно обрађена као “демит” фасада.

Дана 04.08.2022. године Одјељење за општу управу и просторно уређење Општине Пелагићево издало је Локацијске услове бр. 03/6-364-2/22 за изградњу објекта фарме бројлера у Шарканима, Пелагићево, општина Пелагићево, на земљишту означеном као к.ч. бр. 1004/5 к.о. Пелагићево. (Прилози).

Намјена објекта је економски објекат – фарма за тов пилића. Објекат је слободностојећи, трајног карактера. Капацитет фарме је цца максимално 7000,00 комада пилића .

У оквиру објекта и парцеле потребно је предвидјети све потребне просторије и придржавати се свих важећих прописа и стандарда везаних за ову врсту намјене (Правилник о заштити животиња за држање и условима које морају да испуњавају објекти за држање животиња, Сл. гласник РС бр. 136/10).

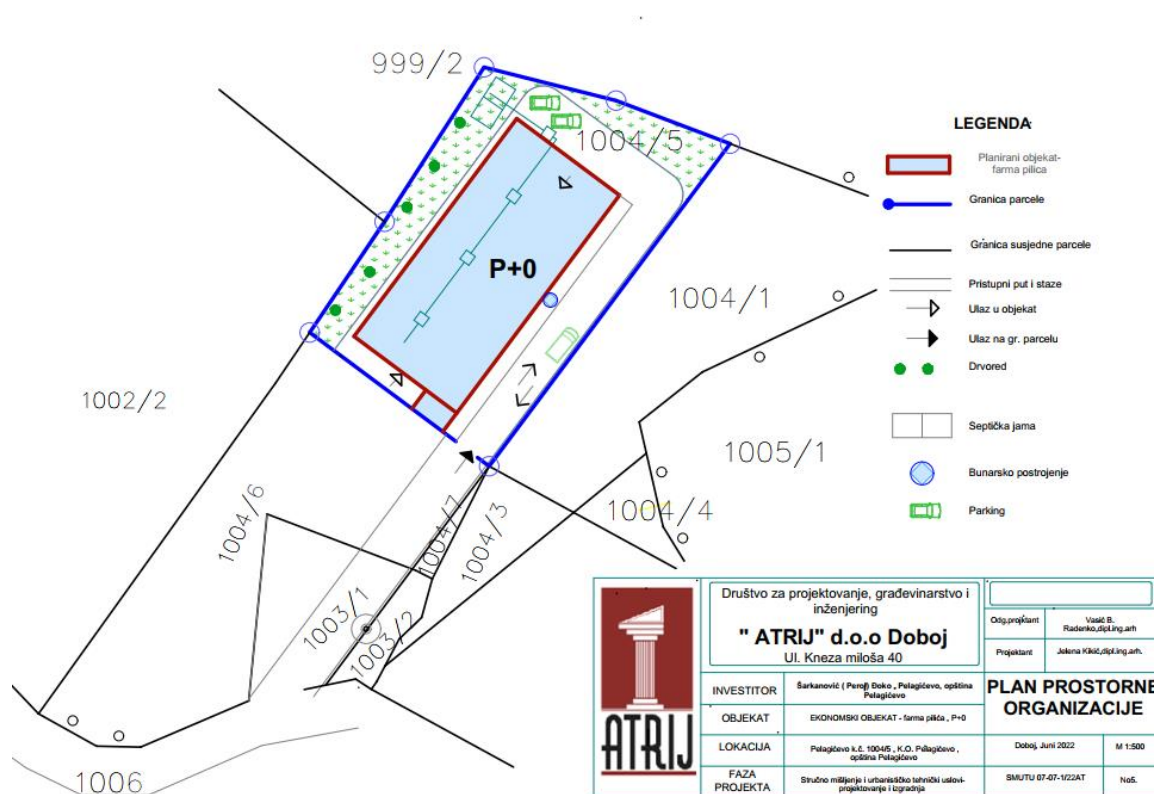
Објекат је планиран да се гради као монолитна, класично грађена конструкција са АБ стубовима и гредама, те фасадним зидовима од блок опеке са вертикалним И хоризонталним серкљажима са бочних страна. Фасада ће бити завршно обрађена као “демит” фасада. Кров је коси двоводан, а кровни покривач је лимса термоизолованим стропом .

Темељење објекта извршити на основу елабората о геомеханичким испитивањима и статичког прорачуна који је саставни дио техничке документације потребне за извођење.

Пројектовањем и експлоатацијом овог простора морају бити примјењене мјере којима ће се обезбједити уређење и очување тла као грађевинског земљишта и животне средине. Посебно се одређује обавезност заштите свих добара приликом ископа темељних јама и других ископа.

Улаз на фарму мора бити контролисан према Правилнику о заштити животиња за држање и условима које морају да испуњавају објекти за држање животиња („Службени гласник Републике Српске бр. 136/10), те је парцелу потребно оградити адекватном оградом. Ограда ће се поставити на граници парцеле.

За потребе складиштења хране је предвиђен силос. За потребе складиштења простирке није предвиђена просторија већ ће се иста одмах након набавке и доставе са камиона уносити у очишћен простор фарме као дио припрема за нови турнус.



Слика бр.1: План просторне организације

Инфраструктура

Хидротехника

Водоснабдијевање објекта ће се вршити прикључењем на властито бунарско постројење, а одвођење технолошких отпадних вода од прања објекта након сваког турнуса, као и одвођење фекалних вода рјешаће се изградњом трокоморне септичке јама. Септичка јама мора да испуњава услове дате Правилником о третману отпадних вода за подручја и градова и насеља гдје нема јване канализације („Службени гласник Републике Српске“ бр. 68/01). Оборинске воде са кровних и манипулативних површина рјешаваће се природно, без пречишћавања.

Електроенергетика

Објекат ће се прикључити на нисконапонску мрежу уз одређену сагласност. За потребе нестанка електричне енергије обезбједиће се дизел агрегат од 20 kW.

Топлификације

Објекат ће се загријавати из сопствене котловнице на чврсто гориво снаге око 100 kW. Предвиђено је трајање гријања у објекту 24 часа дневно. Приликом пројектовања и изградње котловнице, као и свих унутрашњих инсталација гријања и вентилације неопходно је испоштовати све законске прописе везане за ову врсту инсталација.

Складиштење енергента искључиво обављати у затвореном или наткривеном простору.

Климатизација

У објекту је планиран следећи систем климатизације: контролисани улаз и излаз ваздуха, уз одржавање скоро константног потпритиска од 10 до 30 Pa у објекту, одржавање жељене температуре и влажности, те одговарајуће брзине струјања ваздуха. То ће се постизати употребом система за улаз ваздуха са серво-мотором за управљање отвором клапни, вентилаторима за излаз ваздуха, тунелским отворима за хлађење у љетњем периоду, системом за гријање и системом за овлаживање ваздуха.

Улаз ваздуха

Улаз ваздуха треба да обезбеди захтјеван и равномјеран улаз ваздуха и одржавање константног потпритиска у објекту. У условима хладнијег времена ваздух улази првенствено кроз улазне отворе на бочним зидовима. Улазни отвори се састоје од оквира са клапном која променом нагиба мијења улазни отвор ваздуха. У условима спољашње температуре изнад 20°C и код одраслих бројлера затварају се бочни, а отварају тунелски отвори, ваздух струји дуж објекта и расхлађује перад, стварајући оптималну ефективну температуру, док изнад 30°C мора да се примењује евапоративно хлађење.

Бочни улаз ваздуха

Улазни отвори биће постављени дуж објекта. Број отвора на бочној страни и капацитет измјене ваздуха биће дефинисан главним пројектом.

Тунелски улаз ваздуха

У условима повишене спољашње температуре, код одраслих, оперјалих бројлера, аутоматски ће се прелазити са система бочне вентилације на тунелску вентилацију, чиме ће се постизати ефекат хлађења перади. Димензије, начин усмјеравања ваздуха, брзина струјања биће такође дефинисани главним пројектом. Брзина струјања биће регулисана, путем рачунара, у зависности од спољашње температуре и старости перади.

Бочни вентилатори

У условима ниских температура и почетка това потребно је прецизно регулисати избацавање ваздуха, како би се спријечио губитак топлоте, промаја, а истовремено ефикасно избацили продукти физиолошких процеса перади.

Значај минималне вентилације:

1. Избацивање продуката физиолошких процеса перади,
2. Одржавање задате температуре
3. Одржавање задате влажности
4. Одржавање доброг стања простирке на поду објекта

Број зидних вентилатора одговарајућег пречника као и сам капацитет вентилатора биће дефинисан главним пројектом.

Чеоци вентилатори

Након достизања потребе за капацитетом вентилације већим од капацитета бочних вентилатора укључују се кораци вентилације реализовани вентилаторима постављеним на задње чело стране објекта опремљени затварачима (жалузинама) са центрифугалним механизмом за отварање.

У условима ниских спољашњих температура и једнодневних пилића вентилатори се морају додатно затворити изолационим плочама.

Систем хлађења

У условима високих спољашњих температура, изнад 30°C, тунелски ефекат хлађења прострујавањем ваздуха неће бити довољан, услед разрјеђења ваздуха на улазу и високе температуре ваздуха који улази у објекат. Због тога ће објекат бити опремљен коридором, са обје спољашње стране. На почетку производног дијела биће постављено саће за хлађење одговарајућих димензија. Саће ће бити израђено од целулозног материјала, са посебно обликованим каналима за проток воде и прострујавање улазног ваздуха, за стварање оптималних услова за евапорацију воде. На тај начин ваздух ће се одмах на улазу у коридор хладити, затим убрзавати кроз тунелски отвор. За евапорацију ће се користити вода која ће се помоћу пумпе пребацивати у интегрисани резервоар у оквиру и разводити кроз канале на саћу.

Систем управљања

Да би се ускладио рад описаног система са захтјевима за тов бројлера користиће се клима-производни рачунар. Рачунар посједује софтвер који подешава рад уређајама

задатим вриједностима, тако да нема изненадних промјена, као што су конфор температура, екстра вентилација итд.

Рачунар управља климом у три зоне одгоја.

Рачунар ради према задатим кривама за турнус:

1. крива температуре у стаји, према старости перади
2. крива температуре грејања, према старости перади
2. крива влажности у објекту, према старости перади

Поред тога рачунар ће управљати производним функцијама:

1. Вагање перади путем вага за перад, постављених на два мјеста у објекту, те статистичка обрада података, опционо
2. Мјерење конзумиране воде
3. Одређивање трајања свјетлосног дана

Технолошки поступак узгоја товних пилића

Тов бројлера почиње припремом простора за усељавање која се састоји у следећем:

- изношење стајњака и суво чишћење пода и зидова,
- прање хале млазом воде (компресор са воденом млазницом),
- прање опреме за тов,
- дезинфекција фарме,
- дезинфекција опреме,
- уношење простирке (у слоју дебљине 6-12 cm),
- монтирање опреме (хранилице и појилице),
- тзв. плићење објекта 24 сата прије усељавања пилића,
- прозрачивање објекта, и
- загријавање објекта на 35 ° С.

Узгој товних пилића/бројлера у оквиру фарме биће организован кроз следеће цјелине:

- Транспорт и пријем једнодневних пилића
- Тов
- Испорука утовљених пилића.

Једнодневни пилићи се усељавају у просторе фарми, које су претходно очишћене, дезинфиковане и у које је унесена простирка од сјецкане сламе.

Тов пилића се одвија у три фазе. У првој фази пилићи се хране концентрованим хранивом тзв. стартером. Исхрана стартером се примјењује сса 14 дана, односно док пилићи не постигну тјелесну масу од 500 g. У следећем периоду, који траје сса 21 дан, као храниво се даје тзв. гровер. У овом периоду бројлери постигну тјелесну масу која у просјеку износи сса 2,1 kg. Хранива типа стартер и гровер поред осталих компоненти садрже и материје као што су рибље уље, рибље брашно, месно-коштано брашно и сл., које пилећем месу дају непријатан укус, стога се у посљедњој фази това, исхрана врши тзв. финишером, хранивом које не садржи наведене материје.

Трећа фаза това (исчишћавање), траје сса 7 дана и у том периоду бројлери изгубе мало на тежини постигнутој у периоду това.

Исхрана и напајање пилића се врши на принципу ад либитум - по вољи. У предметној фарми процес исхране и напајања је аутоматизован.

Вода за напајање пилића ће се обезбједити из властитог извора - бунара. Напајање се врши водом загријаном на 20-22 °C. Једна поилица ће се поставити на 80 пилића. Пилићи ће се хране комплетним, концентрованим хранивима.

Једнодневни пилићи су јако осјетљиви на ниске спољне температуре стога је у објекту фарме неопходно инсталирати систем за загријавање. Пилићи се уселјавају у објекат претходно загријан на температурау од 35 °C. Како бројлери расту, захтјеви за загријавањем простора опадају, па се у току тога температура смањује недељно за сса 2 °C.

Како би се обезбједили одговарајући микроклиматски услови у оквиру фарме биће инсталисан и систем за вентилацију, помоћу кога се врше измјене ваздуха и одржава влажност ваздуха на нивоу нижем од 65 %.

Простор за узгој пилића освјетљава се вјештачким освјетљењем. Тов бројлера се одвија у систему 24 х освјетљења. Јачина освјетљења од 60 Lux, која се примјењује при уселењу објекта, у току тога се смањује и пред иселење износи 20 Lux.

Систем исхране, напајања, вентилације и загријавања простора биће компјутеризован и њиме се управљати преко командне табле смјештене у предсобљу просторије у којој се тов и одвија.

Након завршеног тога, бројлери се пакују у гајбе и утоварају у камион и одвозе од стране купца. Простор у коме је тов вршен се припрема за пријем новог турнуса.

Надлежни ветеринар по потреби или повремено, у вријеме одређено од стране ветеринарске службе, врши контролу здравља животиња.

Сва количина квалитетног природног ђубрива који буде настајао приликом чишћења фарме послје сваког турнуса одвозиће се на оранице у околини фарме које су у власништву Инвеститора и одмах заоравати. Овакав начин одлагања је могућ и прихватљив јер је фарма смјештена у руралном подручју гдје се становништво углавном бави пољопривредом.

Б. ОПИС ОСНОВНИХ И ПОМОЋНИХ СИРОВИНА, ОСТАЛИХ СУПСТАНЦИ И ЕНЕРГИЈЕ КОЈА СЕ КОРИСТИ ИЛИ КОЈУ ПРОИЗВОДИ ПОСТРОЈЕЊЕ, ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ПОТРЕБНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ЕНЕРГЕНАТА ЗА ПРОИЗВОДНИ ИЛИ РАДНИ ПРОЦЕС

У доњој табели се налази листа основних и помоћних сировина који се користе у раду.

Табела бр 2: Листа основних и помоћних сировина

| Основне и помоћне сировине |
|-----------------------------------|
| Храна за пилиће |
| Разни витамини и додаци прехрани |
| Разна дезинфекциона средства |
| Вода |
| Електрична енергија |

Протеинска храна животињског поријекла има велику улогу у исхрани људи, а посебно мјесто заузима месо перади. Висока репродуктивна способност перади, брз прираст, одлична плодност као и висок степен искориштења хране осигуравају производњи овог меса знатне предности.

Тов бројлера је најбржи и најрационалнији начин производње меса. То је масовна индустријска производња, брза, у серијама, а обавља се непрекидно током цијеле године.

Највећи појединачни трошак у тову бројлера јесте храна – приближно 75% од укупних трошкова това. Важно је да се храна правилно ускладиштава и дистрибуира. За складиштење хране за тов пилића предвиђен је силос. Неопходно је да вода буде цијело вријеме на располагању животињама. Неадекватно напајање, било у волумену или броју појилица – узроковаће успорен раст.

Свака смјеса за исхрану пилића већином садржи кукуруз, сојину сачму, масноће, дикалцијум фосфат, калцијум карбонат, јодирану со и витаминско-минерални додатак. Осим ових компоненти поједине рецептуре садрже сунцокретову сачму, луцеркино брашно, рибље брашно и др.

Током това се користе три врсте готове хране у којој се налазе сви састојци за задовољавање физиолошких потреба перади:

- за старост пилића од 1-14 дан концентрат „стартер“ (садржај протеина 23 %),
- за старост пилића од 14-30 дана концентрат „гровер“ (садржај протеина 21 %),
- и
- за старост пилића од 30-42 дана концентрат „финишер“ (садржај протеина 18 %).

Смјеса за исхрану састоји се углавном од житарица (кукуруз), споредних производа млинске индустрије, индустрије уља (соја и сунцокрет), дехидриране луцерке, рибљег брашна као и минерално-витаминских додатака.

За узгој једног пилета утроши се сса 3.58 kg хране, а за одгој цијелог турнуса утроши се сса 25 060 kg хранива.

Као простирка користи се слама а за један турнус по објекту употреби се сса 5-6 m³ простирке.

Вода за напајање пилића ће се обезбједити из властитог извора - бунара.

У току узгоја једно пиле конзумира сса 0,915 литара воде, а за напајање цијелог турнуса потребно је сса 6405 литара воде.

У перадарској производњи за дезинфекцију фарме и опреме користите се следећа средства и то: разни гранулати за дезинфекцију воде на бази натријевог дихлоризоцијанурат дихидрата само за употребу на површинама и на предметима, затим течни анитсептик на бази активног кислорода за санитацију, деконтаминацију и дезинфекцију свих површина као и бактерицид и фунгицид за дезинфекцију површина и опреме, те натријев хидроксид.

Након завршеног турнуса врши се испорука пилића према уговору с купцем. Пилићи се товаре у гајбе по 10 комада, стављају на камионе и транспортују до клаонице, гдје се даље прерађују.

В. ОПИС СТАЊА ЛОКАЦИЈЕ НА КОЈОЈ СЕ НАЛАЗИ ПОСТРОЈЕЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И РЕЗУЛТАТЕ ИЗВРШЕНИХ ИНДИКАТИВНИХ МЈЕРЕЊА, КОЈИ ОБУХВАТАЈУ СТЕПЕН ЗАГАЂЕНОСТИ ВАЗДУХА, НИВО БУКЕ, НИВО ЗРАЧЕЊА, КВАЛИТЕТ ПОВРШИНСКИХ ВОДА, НИВО ПОДЗЕМНИХ ВОДА, БОНИТЕТ И НАМЈЕНУ ЗЕМЉИШТА, КАО И САДРЖАЈ ШТЕТНИХ И ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА У ЗЕМЉИШТУ

Предметна локација налази се на руреалном подручју територије општине Пелагићево и обухвата земљиште означено као к.ч.бр. 1004/5, к.о. Пелагићево. Предметна локација налази се у руралном подручју општине Шамац у рубним дијеловима насељеног мјеста Пелагићево, простор око парцеле је дјелимично изграђен индивидуалним стамбеним објектима и објектима сличне намјене као и планирани објекат.

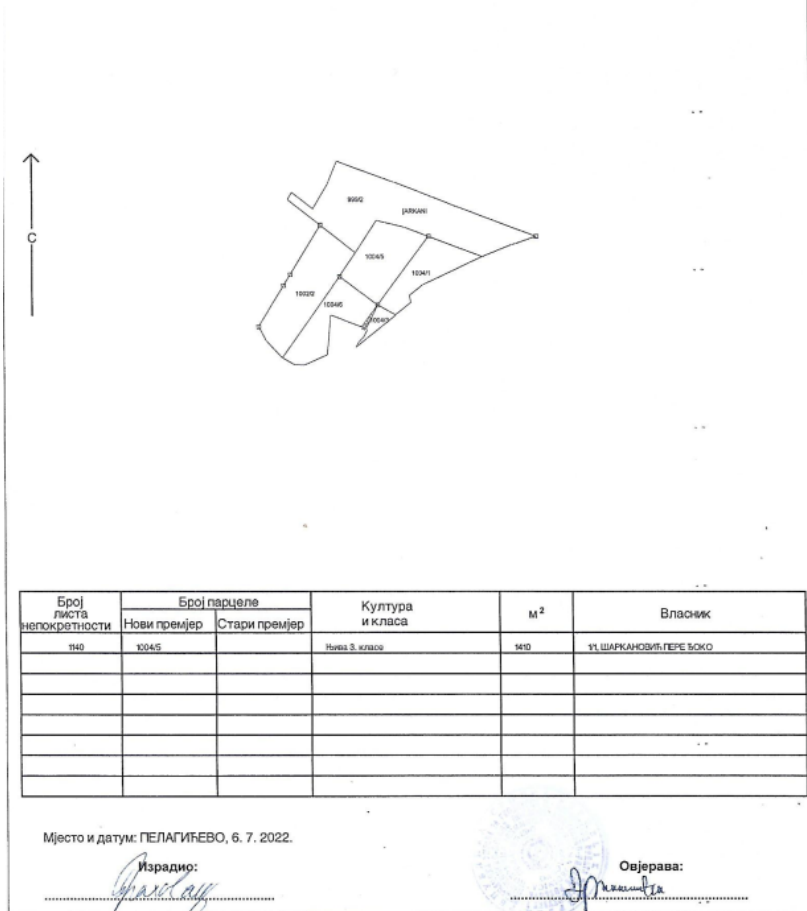


Слика бр. 2: Сателитски снимак локације

Увидом у копију катастарског плана, утврђено је да се парцела к.ч.бр. 1004/5, к.о. Пелагићево, општина Пелагићево по култури води као њива 3. класе.

КОПИЈА КАТАСТАРСКОГ ПЛАНА

Размјера 1:2500



Слика бр. 3: Копија катастарског плана

Увидом у достављену документацију утврђено је да за предметну локацију није донесен нити један спроведбени документ просторног уређења.

Пелагићево је општина која се налази у срцу Посавине, односно, на сјевероисточном дијелу Републике Српске и Босне и Херцеговине. Својом територијом простира се на површини од 121,19 км². Смјештена је на простору између 44° 50' 5" и 44° 57' 23" географске ширине, те 18° 25' 16" и 18° 37' 0" географске дужине. Општина је формирана 14. септембра 1992. године од дијела предратне општине Градачац, а име је добила по Васи Пелагићу, познатом револуционару и просветитељу који је рођен 1838. године у тадашњем Горњем Жабару. Територија општине Пелагићево са западне стране граничи са општином Градачац у Федерацији Босне и Херцеговине, са Дистриктом Брчко на југоистоку, док у Републици Српској граничи са општином Шамац на сјеверу, општином Доњи Жабар на истоку и са општином Модрича на западу. Повољан географски положај општине осликавају близина и добра повезаност са другим регионалним центрима. Сједиште општине је удаљено од Брчког 18 км, Шамца 30 км, а Градачац 15 км. Исто тако, релативно су близу значајни регионални центри попут Жупање У Републици Хрватској која је удаљена од општине Пелагићево

неких 30 км, и Тузле (око 50 км). Општина је готово подједнако удаљена од Бањалуке и Сарајева (око 180 км), од Београда, око 180 км, док удаљеност до Загреба износи неких 270 км. Кроз подручје општине пролази магистрални пут Орашје – Тузла, као и регионални путеви: Пелагићево – Градачац, Градачац – Шамац и Обудовац – Трамошница. Удаљеност од магистралног пута Бања Лука – Бијељина је 7 километара. Удаљеност од најближег аутопута Београд – Загреб је 30 километара. Општина нема директну везу на жељезничку мрежу, а од најближих жељезничких терминала у Брчком и Шамцу удаљена је 22, односно 30 км. Најближе ријечне луке налазе се у Брчком и Шамцу, а удаљене су 22 и 30 км. Најближи аеродроми су у Тузли, удаљен око 60 км, у Осијеку око 80 км, док је аеродром у Бањој Луци удаљен неких 160 км. У непосредној близини општине Пелагићево, на њеном југоистоку, смјештена је и пијаца Аризона, значајан трговински центар у регији. Према резултатима пописа из 2013. године општина Пелагићево је бројала 5.220 становника који живе у 1.787 домаћинстава. На територији општине формирано је десет мјесних заједница (МЗ Пелагићево Центар, МЗ Кладуша, МЗ Ћендићи, МЗ Блажевац, МЗ Поребрице, МЗ Самаревац, МЗ Доње Леденице, МЗ Турић, МЗ Доња Трамошница и МЗ Горња Трамошница) а административно сједиште општине се налази у насељеном мјесту Пелагићево. Када су у питању природне карактеристике, простор општине припада равничарском рејону са просјечном надморском висином од 95 метара, с тим да се висински појас изнад 100 метара надморске висине протеже углавном у југозападном дијелу општине, терасни је и карактеришу га делувијалне глине, док је у сјевероисточном дијелу претежно равничарски рељеф, испод 100 метара надморске висине. Треба нагласити како подручје на којем се налази општина Пелагићево представља алувијалну равн ријеке Саве, те присуство двије ријечне терасе управо свједочи о миграцији тока ријеке Саве. Својом мигацијом ријека Сава исталожила је велике наслаге алувијалног наноса у виду мирне седиментације што је условило алувијалну равн са малим микродепресијама и напуштеним коритима потока. У тим микродепресијама и данас су видљиви остаци бара и мртваја. Јужни и југозападни дио општине благо је издигнут у односу на остали дио општине, благо је брдовит гдје почиње издизање ободног дијела панонског басена. Од природних токова присутно је више поточића који имају углавном повремени карактер што је и очекивано с обзиром да је површински дио терена углавном слабо пропустан. Најдоминантнији природни токови су ријека Бријежница (18.486м) и ријека Прваковац (13.977м). Планиметријски облик општине је у виду троугла.

Када су у питању климатске карактеристике, подручје Посавине, гдје је смјештена и општина Пелагићево, продужетак је Панонске низије и у њој влада умјерено континентална клима са изразито топлим љетима и хладним зимама када често дува хладан југоисточни вјетар. Падавина има довољно, а тло је углавном погодно за обраду те је на подручју општине пољопривреда заступљена у значајној мјери. Треба ипак нагласити како су у току последњих 10 година на ширем подручју коме припада и општина Пелагићево превазиђени историјски апсолутни максимуми температуре ваздуха за јануар, фебруар, април, јун, јул, новембар, и децембар, док је у погледу апсолутних минималних температура ваздуха превазиђена само историјска апсолутна максимална вриједност за октобар мјесец. У складу са резултатима истраживања рађеним за потребе документа „Процјена угрожености од елементарне непогоде и друге несреће у Републици Српској“ такође је регистровано и повећање броја тропских дана и промјена у сезонској расподјели падавина. Десетогодишњи преглед климатских прилика узет је из метеоролошке станице у Модричи, а разматране су количине падавина, температура ваздуха, вјетар и друге метеоролошке појаве.

Табела бр. 2: Просјечна количина падавина и релативна влажност (у милиметрима) током периода 2003.-2013.

| I | II | III | IV | V | VI | VII | VIII | IX | X | XI | XII | I-XII |
|----|----|-----|----|-----|-----|-----|------|----|----|----|-----|-------|
| 51 | 55 | 52 | 76 | 103 | 153 | 73 | 67 | 50 | 70 | 72 | 81 | 901 |

Извор: Метеоролошка станица Модрича

Према подацима за период 2003. – 2013. година кишни фактор је 76,5, што представља однос падавина и температуре. Према томе општина спада у влажну зону са просјечним падавинама од 901 mm годишње. Релативна влажност ваздуха варира од 75% до 80%, а средња годишња вриједност износи 76%, што се сматра повољним за вегетацију. На основу десетогодишњег посматрања климатских фактора у горе наведеном периоду, утврђене су сљедеће температурне карактеристике кроз табеларни приказ средње мјесечне температуре:

Табела бр. 3: Средње мјесечне температуре (у целзијусима) током периода 2003.-2013.

| I | II | III | IV | V | VI | VII | VIII | IX | X | XI | XII | I-XII |
|-----|-----|-----|------|------|------|------|------|------|-----|-----|-----|-------|
| 0,1 | 0,5 | 4,9 | 10,9 | 15,6 | 18,5 | 20,7 | 19,8 | 16,4 | 9,6 | 5,8 | 2,1 | 10,3 |

Извор: Метеоролошка станица Модрича

- Средња годишња температура ваздуха износи 10,3 °C
- Средња мјесечна температура не пада испод нуле Екстремна максимална температура има вриједност + 38 °C
- Екстремна минимална температура има вриједност - 33 °C

Дубина снијега ријетко прелази висину од 50 цм, у просјеку 1-5 дана, дубина снијега од 30 цм је 5-10 дана, од 10 цм је 35-45 дана. Међутим, неколико пута су пале екстремно високе количине снијега до 1 m. Може се рачунати да дебљи снијежни покривач траје 25 дана. Ружа вјетрова је сјеверозапад - југоисток, а најјачи вјетрови дувају из правца запад - сјеверозапад. Највећу средњу облачност имају зимски мјесеци у којима падне најмање оборина. Најсунчанији мјесеци су јул, август и септембар. Забиљежен је мали број дана са маглom и креће се од 23 до 58 дана, а вишегодишњи просјек је 34 дана у години. Градобитност је мала и јавља се 86 пута у 100 година. Према резултатима климатских процјена и налазима докумената у којима је рађена процјена угрожености од елементарних непогода и других несрећа у овом региону очекује се повећање интензитета киша кратког трајања, па је овај фактор неопходно узети у обзир при разматрању будућих мјера локалног економског развоја са фокусом на пољопривреду те приликом пројектовања и димензионарања грађевинских конструкција и хидротехничких објеката.

Стање животне средине

Квалитет ваздуха

Ниво квалитета ваздуха на подручју општине Пелагићево детерминишу различити географски, климатски, метеоролошки и други фактори. Из разлога непостојања јединственог система топлификације, загријавање објеката се врши помоћу појединачних котловница у привредним објектима као и пећи за загријавање у

објектима индивидуалног становања. Ови извори загађења имају заједничку карактеристику просторног извора онечишћења ваздуха. На подручју општине Пелагићево тренутно се не врши контрола квалитета ваздуха, као ни праћење емисије штетних фактора у животну средину, који битно утичу на стање квалитета ваздуха, те није могуће дати прецизне податке о квалитету ваздуха на подручју цијеле општине. У ширем смислу, извори негативног утицаја на квалитет ваздуха, а самим тим и на квалитет животне средине могу се подијелити на:

- линијске изворе загађења (регионални, магистрални и локални путеви);
- тачкасте изворе загађења (индивидуални објекти, котловнице, пилане)

Стање водних ресурса

Подручје општине Пелагићево је богато водотоцима различитим по величини. Водопрпусне стијене у грађи овог простора погодовале су стварању кратких водотока који сви припадају сливу ријеке Саве. Кроз територију општине постоји изграђен одводни канала - Источни латерални канал у дужини од 14,41км у који је сведено шест локалних рјечица и потока. Поред Источног латералног канала водотоци који се налазе у општини Пелагићево су: ријека Бријежница дужине 18,49км, ријека Ломница дужине око 14 км, ријека Четница дужине 7,35 км, поток Липовица дужине 6,30 км, Црни Поток дужине 1,88км, поток Крушевица дужине 2,44 км, поток Стубловац дужине 2,66 км, поток Трчица 4,78 км, поток Дубоковац дужине 1,67 км, поток Звиздан дужине 1,35 км, поток Прваковац дужине 9,68км, поток Млака дужине 2,46 км, поток Самаревац . Како је већ поменуто на територији општине Пелагићево не постоји континуирани систем контроле и праћења квалитета вода у водотоцима, а самим тим и адекватна статистичка база података. Међутим, највећи проблем код загађења водотока представља несавјесно одлагање отпада у корита водотока и неконтролисано кориштење хемикалија за заштиту пољопривредних усјева који утичу на загађивање вода у водотоцима и подземних вода. Поред поменутих водотока на подручју општине Пелагићево постоје два вјештачка језера: језеро Жабар Бара површине око 33 Ха које је настало ископом шљунка 60-их година и мањих копова шљукна у Доњој Трамошници, Орловом Пољу, Пелагићеву као и језеро Липовица површине око 6 Ха. Језера Жабар Бара и Липовица су порибљени и под надзором су риболовачког друштва „Шаран“ из Пелагићева. Водни ресурси који се односе на залихе воде за водоснабдијевање становништва питком водом односно изворишта питке воде, приказани су кроз подпоглавље водоснабдијевање.

Стање тла

Проблему заштите земљишта од загађивања мора се посветити потребна пажња. Нерационална употреба пестицида и ђубрива у пољопривреди, као и загађивање од вода и депонија, доприноси загађивању земљишта на простору општине. Проблем који се јавља са прекомијерном употребом пестицида је у њиховој постојаности у природним условима и садржају фенола и тешких метала што оптерећује земљиште. Тренутно се не врши анализа земљишта нити прати промјена квалитета (загађеност) земљишта. Источни латерални канал може бити потенцијални извор загађења средине. Наиме, подизањем нивоа подземних вода долази до заслањивања тла које се негативно одражава на квалитет изузетно вриједног земљишног потенцијала. Последњих година се јавља велики проблем загађивања земљишта и подземних вода полутантима карактеристичним за некласирани отпада са дивљих депонија као и проблем паљења и samozапалења горивог отпадног материјала.

Управљање отпадом

Одржавање чистоће општине, одржавање канализације и одвоз отпада врше одговарајућа правна лица путем уговарања, јер на територији општине Пелагићево не постоји јавно комунално предузеће. У централном дијелу насеља постављене су канте за отпатке, док се на неколико јавних локација налазе контејнери запремине 1,1 м 3 и 5 м 3 . Одлуком СО Пелагићево, обавеза свих домаћинстава и правних субјеката је да са комуналним предузећем које врши одвоз комуналног отпада склопе уговор о одвозу. Комунални отпад одлаже се на привремену депонију „РОВ“ у насељеном мјесту Пелагићево, која не испуњава минималне техничке услове за рад депоније (неадекватно је ограђена, нема струју, воду, сталан чуварски надзор). Према подацима из Плана управљања отпадом Општине Пелагићево годишње количине отпада износе око 2.200 т, а приликом самог одлагања отпада не врши се никаква селекција. У протеклом периоду израђен је документ „Програм мјера са динамиком прилагођавања за рад постојеће депоније „РОВ“, који је одобрен од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, те су уложена одређена средства за санацију депоније према документу, која су недовољна за рјешавање проблема. Поред поменутог документа, за санацију депоније „РОВ“ израђена је и пројектно техничка документација. На подручју општине Пелагићево егзистира читав низ проблема у области збрињавања чврстог отпада, што има значајне посљедице и негативне утицаје на квалитет животне средине. Оваква ситуација у многоме може негативно утицати на здравље становништва. Квалитетно рјешење питања санитарног збрињавања чврстог отпада на подручју општине Пелагићево представља комплексан проблема како прикупљања и селектовања, тако и транспорта и коначног одлагања на депонију. Услуге одвоза комуналног отпада за све јавне установе, приватна предузећа и становништво врши приватно комунално предузеће „Виена“ из Лончара. Према њиховим подацима број преплатника за одвоз комуналног отпада у 2018. години је било 628, 2019. године - 644, 2020. године – 660. Посебан проблем са аспекта заштите животне средине представља неконтролисано одлагање чврстог отпада, тзв. “дивље депоније”, којих није много (2-3), али свакако стварају велико онечишћење природе. Највеће дивље депоније су распрострањене у сјеверо-западном дијелу општине у Доњим Леденицама и у сјевероисточном дијелу, иза пољопривредног добра „Напредак“, у насељеном мјесту Пелагићево. Поред ових, дивље депоније налазе се у МЗ Доња Трамошница уз регионални пут, у МЗ Турић уз магистрални пут, те неколико мањих одлагалишта на цјелокупној територији општине Пелагићево која периодично настају и уклањају се. Једини начин за санацију ових подручја подразумијева рекултивацију земљишта, што представља скуп процес, те је неопходно дугорочно планирање рјешавања овог проблема.

Мјере заштите од елементарних непогода (процјене штета од поплава, лед и град)

Подручје општине подложно је, у одређеној мјери, опасностима од елементарних непогода и то од: поплава, клизишта, временских непогода и пожара. У последњих 10 година највише штете начињено је поплавама, које су се појављивале три пута (2010, 2014. и 2016. године). На подручју општине Пелагићева дужина водотока износи 84.997 м, од чега је 14.410 м дужина уређеног водотока. Дужина поплавно ризичних водотока на подручју општине варира и груба процјена износи око 20.000 м. У поплави 2014. године, која је уједно и била највећих размјера, највише штете претрпјела је пољопривреда, пољопривредни усјеви и сточарство, саобраћајна инфраструктура и неколико домаћинстава чији су стамбени и помоћни објекти оштећени. Према

процјени Извјештаја који је Општина Пелагићево сачинила укупан износ штете настале од поплава у 2014. години износио је 704.400,00 КМ. Средства која је општина Пелагићево добила за санацију од поплава у 2014. годину су 120.000,00 КМ од Фонда солидарности РС за реконструкцију путне инфраструктуре, као и чишћење водотока ријека Бријежнице, Липовице, Четнице и Црног потока у дуживи од 4.000 М које је реализовало Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства. У поплавама 2016. године штета настала оквирно је износила 150.000,00 КМ, а Федерално министарство расељених особа и избјеглица општини Пелагићево на име санације од поплава донирало 60.000,00 КМ за путну инфраструктуру. Појава клизишта углавном је везана за поплаве и велике количине падавина које изазивају ерозију земљишта и настају углавном у насељеним мјестима која су благо брдовита. На подручју општине Пелагићево забиљежена су три клизишта у претходним годинама, од којих ни једно не узрокује веће материјалне штете. Након поплава 2014. године, Општина Пелагићево је санирала два клизишта, чија је вриједност била 15.000 КМ. Када се ради о појавама пожара, оне су најчешће биле изазване људским фактором приликом паљења ниског растиња и искориштених пољопривредних усјева, стрништа и кукурузовине. Број интервенција на гашењу пожара које је ДВЈ имала у претходним годинама: 2016. – 16, 2017. – 30, 2018. – 15, 2019. – 14. Штете од пожара у претходним годинама су били мање материјалне вриједности (пожари ниског растиња), сем у пет случајева гдје је дошло до запаљења помоћних објеката, гдје процјена штете није рађена. Штете настале временским непогодама су од леда и града, мраза и вјетра, а углавном се односе на штете на пољопривреди. Најчешће појаве леда и града су у МЗ Блажевац и МЗ Пореврице, гдје је осим штете на пољопривредним усјевима било штете и на покретној и непокретној 43 имовини. Последње веће штете од града десиле су се 2014. године на подручју МЗ Блажевац. На подручју општине Пелагићево налазе се укупно три лансирне станице противградне одбране капацитета по шест противградних ракета. Лансирне станице су распоређене у МЗ Блажевац, МЗ Кладуша (насељено мјесто Пелагићево) и МЗ Доња Трамошница, а наредбу за испаливање ракета издаје цивилна заштита Општине Пелагићево према налогу радарског центра Градишка. Активно дејство лансирних станица је у периоду од 15.04. до 15.09. у години. Највећа пријетња по становништво општине Пелагићево долази од стране минских површина заосталих од последњег рата. Процењена сумњива површина након рата износила је око 5.000.000 м², док је та површина у 2020. години износи око 1.000.000 м² првог приоритета. У претходим годинама већина површина је деминирана кроз различите донације, од чега највећа донирана средства је обезбиједила Краљевина Норвешка.

Посматрано на генералном нивоу очувања животне средине, подручје општине Пелагићево није непосредно угрожено од великих загађивача. Највећи број еколошких проблема на подручју општине егзистира због заостајања у развоју комуналне инфраструктуре, те због нерјешених еколошких проблема производних капацитета. Поред тога, многи еколошки проблеми узроковани су ниским нивом свијести грађана као и појединаца о потреби очувања квалитета животне средине. Због тога, уколико се у наредном периоду не предузму одговарајуће мјере, може доћи до неповољних кретања и убрзања процеса деградације животне средине, односно општих еколошких услова, што даље може имати знатне последице на цијелокупан развој општине. Један од прових приоритета је рјешавање питања управљања комуналним отпадом. С обзиром да Општина Пелагићево посједује низ документације која се односи на област управљања отпадом (између осталог располаже са документом Локални план управљања отпадом 2017- 2022. и Студијом изводљивости изградње рециклажног дворишта) у наредном периоду неопходно је пронаћи рјешења која се углавном односе

на материјална средства и приступити рјешавању проблема адекватног управљања отпадом и санацији постојеће привремене депоније комуналног отпада „РОВ“ која представља знатну пријетњу по угрожавање животне средине. Истовремено, строгом забраном одлагања отпада на дивљим депонијама као и санација и затварање постојећих дивљих депонија и градске несанитарне депоније и претварање у санитарну, забране неконтролисаног спаљивања отпад и сировине, могуће је побољшати стање. Заштиту земљишта од загађивања потребно је исто тако спроводити обавезним прописивањем уградње водонепропусних септичких јама у свим дијеловима општине без канализационе мреже и забраном неконтролисаног депоновања свих врста отпада. Изузетно је важно заштитити постојећа изворишта водоснабдијевања као и потенцијална изворишта питке воде што се може постићи само организованим и дугорочним планирањем мјера за заштиту површинских и подземних вода и водотока. Сва предузећа морају да изграде системе за пречишћавање отпадних технолошких и санитарних вода, јер ће у противном врло брзо доћи до загађења и подземних вода. Неопходно је у том смислу појачати надзор над несавјесним одлагањем отпада у ријечне водотоке и корита, те на тај начин смањити ризик од загађења водних ресурса и стварања поплава. Када је у питању угроженост од природних непогода у претходном периоду поплаве су биле највећа пријетња на подручју општине, а уједно су узрочно последична веза за изазивање клизишта. Због тога је потребно извршити регулацију водотока у погледу заштите од поплава, те већа улагања за превенцију заштите од поплава, као и већи ниво опремања и обуке чланова ДВЈ како би одговорили свим изазовима. Дјеловање у ситуацијама елементарних непогода је нешто гдје је потребно јачати капацитете не само материјално-техничке већ и организационе и стручне, а све како би се подигао степен заштите животне средине и самог становништва општине.

За потребе израде доказа за издавање еколошке дозволе, нису вршена индикативна мјерења еквивалентног нивоа вањске буке из разлога што предметна дјелатност не спада у значајног произвођача буке у животној средини.

На предметној локацији су извршена су једночасовна индикативна мјерења имисије загађујућих материја у ваздух са циљем да се утврди стварно стање квалитета ваздуха на локацији на којој ће се градити предметна фарма за тов бројлера. Предметна фарма је окружена постојећим објектима сличног/истог типа који представљају извор одређених загађујућих материја у ваздух, посебно концентрације амонијака.

Записник о измјерених концентрацијама загађујућих материја у ваздуху се налази у *Прилозима*.

У сљедећој табели дат је приказ измјерених концентрација гасовитих полутаната који су регистровани и измјерени у периоду од један сат.

Табела бр. 4: Резултати мјерења SO_2 , NO_2 , CO и NH_3

| Полутант | Период узимања ср. вриједн. | ММ1 | (ГВ) | (ГТ) | (ТВ) |
|---------------------------|-----------------------------|-------|------|------|-------|
| SO_2 ($\mu g/m^3$) | Један сат | 10,20 | 350 | 21,4 | 371,4 |
| | Један дан | - | 125 | - | 125 |
| NO_2 | Један сат | 12,36 | 150 | 10,7 | 160,7 |

| | | | | | |
|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-------|---------------------------------------------------------|-----|------|
| ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) | Један дан | - | 85 | 5,7 | 90,7 |
| CO (mg/m^3) | Један сат | 0,492 | - | - | - |
| | Један дан | - | 5 | 0,7 | 5,7 |
| Polutant | Период узимања средње вриједности мјерења | MM1 | Максимално дозвољена концентрација (МДК) | | |
| NH₃ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) | Један сат | 13,51 | - | | |
| | Један дан | - | 270 | | |

На основу извршених мјерења може се закључити следеће:

- Измјерене једночасовне просјечне концентрације испитиваних полутаната CO_2 и NO_2 не прекорачују ни циљане ни граничне вриједности за једночасовно узорковање прописане *Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха ("Сл. гласник РС", бр. 124/12)*. С обзиром на то да су једночасовне концентрације увијек више ради мањег временског интервала мјерења мишљења смо да би и 24-не концентарције биле у границама дозвољених вриједности према горе споменутој Уредби.
- Измјерена просјечна концентрација полутанта CO је релативно ниска на предметној локацији и мишљења смо да би у периоду мјерења од 24 часа исте биле још ниже чиме би биле задовољене и циљане и граничне вриједности за 24-но узорковање прописане *Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха ("Сл. гласник РС", бр. 124/12)*
- Измјерена једночасовна просјечна концентрација полутанта NH_3 је релативно ниска на предметној локацији и мишљења смо да би у периоду мјерења од 24 часа иста биле још нижа чиме би биле задовољене максимално дозвољена концентрација за 24-но узорковање прописана *Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха ("Сл. гласник РС", бр. 124/12)*

У прилозима овог документа дат је Извјештај о индикативним мјерењима квалитета ваздуха на локацији будуће фарме.

На предметној локацији нису вршена мјерења *емисија загађујућих материја у ваздух* из стационарних извора загађења (котловнице, димни канали, испусти и сл.) с обзиром да се на предметној локацији не налази постројење за загријавање/сагоријевање на неки течни или чврсти енергент који би својим радом довео до појаве емисија.

На предметној локацији нису вршена *индикативна мјерења нивоа нејонизујућег зрачења* јер се на предметној локацији не налазе монтажно-бетонске трафостанице, нити базне станице, а које би биле укључене у радне активности предметне фарме за тов бројлера.

У складу са наведеним нису вршена ни *индикативна мјерења нивоа јонизујућег, нити радиоактивног зрачења* из разлога што се у близини предметне локације не стварају природни ни вјештачки извори таквог зрачења, нити је било некаквих акцидентних ситуација које би захтијевале такву врсту мјерења.

На предметној локацији није вршена *анализа квалитета отпадне воде* из разлога што се објекат фарме за тов бројлера није изграђен, самим тим нема продукције отпадних вода, нити одговарајућег испуста за узорковање истих.

Г. ОПИС ПРИРОДЕ И КОЛИЧИНЕ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕМИСИЈА ИЗ ПОСТРОЈЕЊА У СВЕ ДИЈЕЛОВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (ВАЗДУХ, ВОДА, ЗЕМЉИШТЕ), ОДНОСНО ПРИКАЗ ВРСТЕ И КОЛИЧИНЕ ИСПУШТЕНИХ ГАСОВА, ВОДЕ И ДРУГИХ ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА, ПО ТЕХНОЛОШКИМ ЦЈЕЛИНАМА, УКЉУЧУЈУЋИ ЕМИСИЈЕ У ВАЗДУХ, ИСПУШТАЊЕ У ВОДУ И ЗЕМЉИШТЕ, БУКУ, ВИБРАЦИЈЕ, СВЈЕТЛОСТ, ТОПЛОТУ И ЗРАЧЕЊА (ЈОНИЗУЈУЋА И НЕЈОНИЗУЈУЋА), КАО И ИДЕНТИФИКАЦИЈУ ЗНАЧАЈНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ЖИВИ СВИЈЕТ У ЦЈЕЛИНИ, КАО И ЗДРАВЉЕ ЉУДИ ЗА ВРИЈЕМЕ ИЗГРАДЊЕ, РЕДОВНОГ РАДА ПОСТРОЈЕЊА ИЛИ ОБАВЉАЊА АКТИВНОСТИ

– Опис могућих утицаја на животну средину у току изградње

У току изградње предметне фарме доћи ће неминовно до емисије прашине у ваздух и емисије буке.

Механизација која ће се користити у току изградње фарме издувним гасовима повећава загађење ваздуха на предметној локацији, ниво буке, а могуће је загађење површинских и подземних вода.

Издувни гасови дизел мотора садрже углавном оксиде угљеника, азота и сумпора, алдехида, несагорјеле угљиководонике и честице чађи.

Процентуална заступљеност појединих штетних материја у издувним гасовима зависи од квалитета горива, режима рада и оптерећења мотора. Аерозагађење које настаје као последица рада грађевинских машина у изградњи предметне фарме је мање значајно у односу на загађење суспендованим честицама.

Штетне утицаје приликом извођења радова грађевинским машинама потребно је спријечити правилним руковањем грађевинском механизацијом, употребом технички исправних стројева, досипањем горива само на мјесту у које је за то предвиђено.

Неопходно је предвидјети мјере заштите при руковању разним машинским уљима и мазивима и нафтним дериватима као и прикупљање уља и мазива уз спречавање било каквог угрожавања околне флоре и фауне.

При разматрању угрожености земљишта од загађивања, основа је физичка деградација земљишта. Могуће је загађивање земљишта приликом изградње и грађевинским машинама и др. транспортним средствима, процуривање горива, мазива и моторног уља. Евентуално загађено земљиште има карактер опасног отпада и са њиме се поступа у складу са Правилником о поступању са отпадом који има својство опасних материја. Обавеза је носиоца пројекта да изврши ремедијацију угроженог земљишта и доведе га у првобитно стање.

Када је у питању отпад који ће настати боравком радника приликом извођења радова на предметном објекту, овај отпад ће бити сакупљен у одговарајуће канте за комунални отпад и у сарадњи са комуналним предузећем биће одвежен на депонију.

Опис могућих утицаја на животну средину у току рада објекта

У току рада (експлоатације) фарми за тов бројлера, могући су одређени утицаји на животну средину који су дати у доњој табели.

Табела бр. 5: Извори емисија

| Облици загађења | Поријекло | Могуће интервенције |
|-------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Загађења ваздуха (прашина, бука и непријатни мириси) | <ul style="list-style-type: none"> -Транспорт сировина, испорука и преузимање пилића, саобраћај, издувни гасови из мотора; -Емисије из котловнице; -Техничка неисправност вентилационог система; -Рад агрегата; -Хала за тов, транспорт стајњака. | Регулација саобраћаја, одржавање машина и опреме, котла, оклапање, одржавање вентилационог система, манипулативни простор побољшати са чврстом подлогом, озелењавање слободних површина. |
| Загађења вода | <ul style="list-style-type: none"> -Отпадне воде од чишћења и дезинфекције простора фарме; -Отпадне воде од прања и дезинфекције опреме; -Неправилно одлагање отпадних материјала; -Неконтролисано расипање отпада; -Неправилна диспозиција животињског отпада; -Неправилна диспозиција стајњака; -Нафта и нафтни деривати. | Уредити канализациони и дренажни систем, засебна трокоморна септичка јама на локацији, уредна одводња атмосферских вода, сарадња са комуналном службом набавка адсорбенса (пијесак, пиљевина). |
| Отпади | <ul style="list-style-type: none"> -Непрописно одбацивање продукваног органског и неорганског отпадног материјала; -Неодговарајући третман угинулих животиња; -Неправилна диспозиција стајњака. | Одлагање у контејнере, склапање Уговора са овлаштеним службама. |
| Загађење земљишта | <ul style="list-style-type: none"> -Непрописно одбацивање продукваног органског и неорганског отпада; -Неконтролисано расипање отпада; -Неодговарајући третман угинулих животиња; -Отпадне воде од чишћења простора фарме; -Неправилна диспозиција стајњака; -Нафта и нафтни деривати. | Прописно складиштење отпада, пражњење садржаја септика, пиљевине, сламе, редовно збрињавање пепела, сарадња са комуналном и ветеринарском службом, спаљивање или коначно збрињавање лешева од стране овлаштене службе, комунална хигијена погона и набавка адсорбенса. |

- ***Емисије у ваздух, бука у животној средини***

Под појмом загађење ваздуха као једног од основних чиниоца животне средине подразумејева се квалитативна и квантитативна измјена физичких, хемијских и биолошких карактеристика ваздуха, која води ка нарушавању законитости функционисања екосистема, базираних на познатим механизмима саморегулације. Аерозагађење настаје под утицајем загађујућих супстанци. Загађујуће супстанце ваздуха су у чврстом, течном или гасовитом агрегатном стању, присутне у одређеним количинама, на одређеном мјесту у одређеном временском периоду а представљају опасност за човјека, биљни и животињски свијет.

Загађење ваздуха у току експлоатације предметног објекта може да настане приликом емисија из котловнице, емисије прашине приликом транспорта на локацији, емисија из вентилационих отвора и емисије непријатног мириса током това, чишћења објекта и манипулације са стајњаком.

У стварању мириса на фарми активни су микроорганизми који се налазе у екскрементима животиња. У том процесу могу настати следеће гасне материја са мирисом: једињења угљеника (амонијак, амини, скатол), једињења сумпора (сумпорводоник, меркаптани), угљеводоници и друга једињења (органичне киселине).

Гасови који настају биолошком ферментацијом у анаеробним условима, метан и угљен диоксид, су без мириса, а у мањим количинама настаје и амонијак који има карактеристичан непријатан мирис. У структури мириса учествују и једињења са најмањим удјелом концентрације у емитованим гасовима, а то су скатол, испарљиви ензими, органичне киселине и сулфиди.

Извори емисије гасова непријатних мириса у околни ваздух су: испуст из вентилационог система, прозори и врата на објекту фарме. На смјер и брзину распрострањавања мириса највише утиче смјер вјетра, његова брзина и вртложење. Посебно је значајно стварање вртлога у атмосфери због термодинамичких утицаја (градијенту температуре) који узрокује вертикално струјање ваздуха, затим измјена дана и ноћи и годишњих доба. Такође је важна топографија терена и природне препреке (шуме, узвишења и сл.). Уградња одговарајућих филтера, у вентилациони систем, спријечила би емисију непријатних мириса, а тиме и могућност расипања у вањску средину патогена евентуално присутних у ваздуху на фарми.

Емисија гасова (SO_2 , CO , CO_2 , чађи и др.) насталих сагорјевањем погонских горива (нафта, бензин) у транспортним средствима и агрегату за производњу електричне енергије доприноси нарушавању квалитета ваздуха.

Обзиром да ће саобраћајни промет у кругу фарме за узгој бројлера бити врло мали, а да ће се агрегат за производњу електричне енергије користити само за производњу електричне енергије уколико дође до нестанка струје на јавној електро мрежи, негативан утицај по овој основи се може сматрати занемарљиво малим.

За потребе радника користиће се објекат чије ће санитарне отпадне воде бити прикључене на трокоморну септичку јаму.

Планира се инсталисање котловнице на чврсто гориво снаге око 100 kW, па према *Правилнику о мјерама за спречавање и смањење загађивања ваздуха и*

побољшања квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/15, 51/15, 47/16, 16/19) није потребно проводити мониторинг загађујућих материја из димоводног канала односно постројења за сагоријевање.

У следећој табели приказан је дозвољени ниво вањске буке за предметни објекат а према *Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума* ("Службени лист СРБиХ", број 46/89).

Табела бр. 6: Дозвољени ниво вањске буке према *Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума* ("Службени лист СРБиХ", број 46/89)

| ПОДРУЧЈЕ (ЗОНА) | НАМЈЕНА ПОДРУЧЈА | ЕКВИВАЛЕНТНИ НИВОИ (L _{eq}) | | ВРШНИ НИВОИ | |
|--------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|-----------|-----------------|----------------|
| | | дан | ноћ | L ₁₀ | L ₁ |
| I | болничко, љечилишно | 45 | 40 | 55 | 60 |
| II | туристичко, рекреацијско, опоравишно | 50 | 40 | 60 | 65 |
| III | чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреационе површине | 55 | 45 | 65 | 70 |
| IV | трговачко, пословно стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта | 60 | 50 | 70 | 75 |
| V | пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис) | 65 | 60 | 75 | 80 |
| VI | индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно подручје без станова | 70 | 70 | 80 | 85 |

Предметна локација сврстава се у **III** зону.

Анализу буке није потребно вршити осим у случајевима притужби грађана, инспекцијског налога или уградње нове опреме и уређаја. Поред тога потребно је одржавати средства рада, транспортна средства, те садити високо растиње по рубовима парцеле, а нарочито према сусједним стамбеним објектима.

▪ **Емисија у воду**

Основни видови загађења површинских и подземних вода јављаће се углавном због посљедица спирања терена након падавина. До загађења може доћи услед неадекватног збрињавања отпадног материјала или као посљедица одбацивања органских или неорганских отпадака, те просипања разног материјала, загађења нафтом и нафтним дериватима, те водом од прања и дезинфекције хале за тов након турнуса и прања опреме за тов пилића (појилице, хранилице).

Одводња оборинских вода са кровних површина рјешаће се природно, без пречишћавања.

За збрињавање технолошких отпадних вода од прања објекта након сваког турнуса као и санитарно-фекалних вода предвиђена је трокоморна септичка јама.

Сва количина квалитетног природног ђубрива који буде настајао приликом чишћења фарме послје сваког турнуса одвозиће се на оранице у околини фарме које су у власништву Инвеститора и одмах заоравати. Овакав начин одлагања је могућ и прихватљив јер је фарма смјештена у руралном подручју гдје се становништво углавном бави пољопривредом.

- **Чврсти отпад и загађење земљишта**

Према дјелатности из којих потиче, отпад који настаје у предметном објекту фарме може се класификовати, и сврстати у следеће категорије отпада дефинисане *Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Сл. Гласник РС", број 19/15, 79/18)*:

Табела бр. 7: Врсте отпада који ће се јављати на предметној локацији према каталогу отпада

| Шифра | Назив отпада |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 02 | ОТПАДИ ИЗ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ХОРТИКУЛТУРЕ, АКВАКУЛТУРЕ, ШУМАРСТВА, ЛОВА И РИБОЛОВА, ПРИПРЕМЕ И ПРЕРАДЕ ХРАНЕ |
| 02 01 | Отпади из пољопривреде, хортикултуре, аквакултуре, шумарства, лова и риболова |
| 02 01 01 | Муљеви од прања и чишћења |
| 02 01 02 | Отпадна животињска ткива |
| 02 01 06 | Животињски фецес, урин и ђубриво, течни отпад, сакупљен одвојено и третиран даље од локације стварања |
| 10 | ОТПАДИ ИЗ ТЕРМИЧКИХ ПРОЦЕСА |
| 10 01 | Отпади из енергана и других постројења за сагоријевање (осим 19) |
| 10 01 01 | Шљака и прашина из котла (изузев прашине из котла наведене у 10 01 04) |
| 15 | ОТПАД ОД АМБАЛАЖЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПЕ ЗА БРИСАЊЕ, МАТЕРИЈАЛИ ЗА ФИЛТРИРАЊЕ И ЗАШТИТНА ОДЈЕЋА, АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНО |
| 15 01 | Амбалажа (укључујући посебно сакупљену амбалажу у комуналном отпаду) |
| 15 01 01 | Папирна и картонска амбалажа |
| 15 01 02 | Пластична амбалажа |
| 15 01 03 | Дрвена амбалажа |
| 15 01 04 | Метална амбалажа |
| 15 01 06 | Мјешана амбалажа |
| 15 01 10* | Амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама |
| 15 02 | Апсорбенти, материјали за филтере, крпе за брисање и заштитна одјећа |
| 15 02 03 | Апсорбенти, материјали за филтере, крпе за брисање и заштитна одјећа другачији од оних наведених у 15 02 02 |
| 18 | ОТПАДИ ОД ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА И/ИЛИ С ТИМ ПОВЕЗАНОГ ИСТРАЖИВАЊА (ИЗУЗЕВ ОТПАДА ИЗ КУХИЊЕ И РЕСТОРАНА КОЈИ НЕ ДОЛАЗИ ОД НЕПОСРЕДНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ) |
| 18 02 | Отпади од истраживања, дијагностике, третмана или превенције болести животиња |
| 18 02 08 | Лијекови другачији од оних наведених у 18 02 07 |
| 20 | ОПШТИНСКИ ОТПАДИ (КУЋНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ) УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ) |
| 20 03 | Остали општински отпад |

| | |
|----------|--------------------------|
| 20 03 01 | Мјешани општински отпад |
| 20 03 04 | Муљеви из септичких јама |

Напомена: Опасни отпад у Каталогу отпада има ознаку звијездице (*)

Активности које ће се одвијати на фарми пилића, могу да доведу до настанка следећих отпадних материја у виду:

- чврсти отпад који се јавља при изђубривању фарме,
- угинули пилићи,
- класични комунални отпад (хигијенски отпад, разна амбалажа од сировина, прехранбених производа, освјежавајућих напитака итд.),
- отпадна амбалажа-амбалажа од лијекова и превенције и остатака лијекова,
- опасан отпад (замашћени зауљен отпад, амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама, антифриз, синтетичка моторна уља...),
- пепео из процеса сагоријевања горива у котловници,
- садржај из септика.

Количине фецеса које животиње излуче знатно варирају, а зависи од старости, тежине животиње, врсте и квалитета хране и воде, физиолошког стања и сл. У *Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број: 19/15, 79/18)* овај отпад је декларисан под шифром 02 01 06 животињски фецес, урин и ђубриво (укључујући и отпадну простирку), течни отпад, сакупљен одвојено и третиран ван мјеста настајања и није означен као опасан отпад.

На локацији објекта фарме није предвиђено мјесто за одлагање стајњака већ ће се исти након сваког турнуса ручно износити из фарме, утоварати на камион и одвозити на властито пољопривредне површине и заоравати.

На фарми за узгој бројлера, лешеве из различитих разлога угинулих животиња, скупљаће се у одговарајуће контејнере и предавати надлежној организацији за збрињавање ове врсте отпада. Обзиром да је разлог угинућа животиња најчешће болест, њихова тијела могу бити извор заразе, а тиме и опасности за остале животиње, па и људе. У *Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број: 19/15, 79/18)* овај отпад је декларисан под шифром 18 02 02* отпади чије сакупљање и одлагање подлијеже посебним захтјевима због спрјечавања инфекције и означен као опасан. Ова врста отпада захтјева посебан третман у циљу нешкодљивог уклањања.

Амбалажа и остаци лијекова који ће бити употребљени за лијечења животиња, као и дезинфицирајућих средстава у *Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број: 19/15, 79/18)* су означени шифром 15 01 10* амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама и сматрају се опасним отпадом. Ову врсту отпада неопходно је одвајати у посебне контејнере до њиховог преузимања.

Након сваког турнуса садржај септичке јаме ће се намјенском цистерном црпити, одвозити на пољопривредно земљиште и заоравати.

Д. ОПИС ПРЕДЛОЖЕНИХ МЈЕРА, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУГИХ ТЕХНИКА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ, СМАЊИВАЊЕ, УБЛАЖАВАЊЕ ИЛИ САНАЦИЈУ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ПРОПИСАНЕ ОВИМ ЗАКОНОМ И ДРУГИМ ПРОПИСИМА, ТРЕТМАН И УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И УПРАВЉАЊЕ НУСПРОИЗВОДИМА, КАО И МЈЕРЕ У СЛУЧАЈУ ИНЦИДЕНТНИХ СИТУАЦИЈА

На основу процјене угрожености основних елемената животне средине, имајући првенствено у виду локацију објекта, његову намјену, физичко-хемијске особине материјала са којима се манипулише у објекту, те могућности акцидентних ситуација, предвиђамо максимално могуће мјере заштите природне средине у непосредној околини.

▪ *Заштита вода и земљишта*

Списак мјера за спречавање емисија у воду и мјере за заштиту земљишта:

- Чишћење објекта по завршетку циклуса тога перади извршити прво сувим поступком, без употребе воде.
- Отпадне воде од прања објекта за тов пилића и воде из дезинфекционе баријере одводити у водонепропусне септичке јаме а садржај намјенском цистерном црпити, одвозити на пољопривредно земљиште. Садржај септика по одлагању на пољопривредно земљиште одмах заоравати.
- У случају угинућа пилића лешеве одложити у затворени контејнер и врло брзо збринути због не услова хладном режима чувања. Коначно одлагање или третман извршити према препорукама/налогу ветеринара и о томе водити евиденцију.
- Власник животиње дужан је да на прописан начин пријави угинуће животиње и преда труп угинуле животиње овлаћеној организацији за обављање ветеринарско-хигијенске службе.
- Овлашћена организација мора на прописан начин да обезбиједи превоз животињског трупа са мјеста угинућа до објекта за обдукцију или прераду, као и да обезбиједи скупљање нус-производа на прописан начин и прописан ветеринарски ред у том објекту.
- Ветеринарско-хигијенска служба мора да обезбиједи: примање пријава о угинућу животиња, превоз животињских трупова и других нус-производа на прописан начин, помоћ при обдукцији, хигијенско одржавање и дезинфекцију мјеста угинућа, објекта за обдукцију, возила и опреме.
- Друго рјешење је да се животињски трупови на прописан начин закопају на сточном гробљу које испуњава прописане услове.
- Јединица локалне управе дужна је да обезбиједи услове да се трупови угулих животиња или клаонички конфискат могу на прописан начин закопати на сточном гробљу или у јами гробници или спалити у овлашћеној спалионици за третман ове врсте отпада.
- Амбалажу од лијекова и превенције и остатке лијекова одвојено сакупљати и збрињавати са овлашћеном институцијом.
- Спречити неконтролисано расипање отпада, који је и додатни узрок нарушавања хигијенско-епидемиолошке ситуације ширих размјера. У складу са

захтјевима *Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада* ("Службени гласник Републике Српске" број 19/15, 79/18) забрањено је формирање, депоновање, одлагање и складиштење било каквих количина пилећих фекалија на нехигијенски начин, јер су та мјеста додатни извор епидемиолошких опасности по здравље људи, нарочито током љетног периода када постају леглом инсеката и извор неподношљивих непријатних мириса.

- Стајњак/ђубриво извучити на обрадиве површине, тракторском приколицом. Транспорт на обрадиве површине обавити без расипања са церадом пребаченом преко стајњака. Стајњак по депоновању на земљиште одмах заоравати.
- Трокоморну септичку јаму одржавати у функционалном стању. Минимално два пута годишње или према динамици рада вршити пражњење и чишћење.
- Контролисати подизање прашине влажећи терен на коме се врши кретање људи и транспортних средстава.
- Контролисати рад котла. Редовно чистити димњак. Хладан пепео складиштити заједно са мјешаним комуналним отпадом.
- Извршити засад средњег и високог растиња по рубу парцеле око хале за тов. Вршити стално естетско уређење постројења односно фасада, помоћних објеката, стаза итд.
- Манипулативни плато је потребно одржавати у што чистијем стању тј. редовно га одржавати како не би дошло до додатних загађења вода које се одводе са ових површина.
- На предметној локацији одржавати дренажни систем којим ће се оборинске воде одводити у крајњи реципијент- околно земљиште.
- У случају појаве већих количина папира, картона, метала и пластике исти селективно прикупљати и продавати у секундарне сировине.
- Избјежавати нестручну манипулацију како би се узбјегле акцидентне ситуације излијевања и пролијевања опасних материја које могу негативно утицати на животну средину.
- Прије одлагања амбалажу контаминирану опасним супстанцама што више испразнити од производа, не испуштати их у канализацију и воде.
- Амбалажа од лијекова одлагати у намјенско затворено метално буре и за збрињавање истих склопити Уговор са овлашћеним оператером.
- У случају излијевања нафте и нафтних деривата, техничких уља из возила, користити комерцијална патентирана средства-апсорбент за упијање нафтних деривата (пијесак, пиљевина).
- Употребљени апсорбент и друге загађене материје збринути као опасни отпад.
- Настали отпад на предметном локалитету селективно одлагати у намјенске канте – контејнере. Контејнери морају бити наткривени и на водонепропусној површини и прописно обиљежени врстом и опасности отпада.
- Проводити мјере и активности из Плана управљања отпадом.
- Склопити Уговор за управљање отпадом за замашћене и зауљене крпе и пуцвалу, контаминирани апсорбент, контаминирану амбалажу те мјешани комунални отпад.
- Водити евиденцију продукованих врста и количина отпада на локацији.

▪ *Заштита ваздуха, непријатни мириси, бука*

Списак мјера за спречавање емисија у ваздух, бука:

- Квасити манипулативни плато у сушном периоду и пажљиво руковати са храном ради смањења емисија прашине од манипулације са храном и прашине од транспортних средстава.
- Отвори за вентилацију морају бити добро заптивени.
- Одржавати у исправном (функционалном) стању вентилациони систем у производним просторијама фарме због елиминисања непријатних мириса у околину.
- Посипати зеолитски препарат по поду фарме ради смањења неугодних мириса (снижавање концентрације NH₃ и CO₂).
- Редовно вршити преглед котловнице и одржавати оптимално сагорјевање енергената (угаљ).
- Енергент обавезно складиштити у унутрашњости објекта.
- Пратити епидемиолошку ситуацију и у случајевима угибања животиња исте збрињавати по препорукама ветеринарске службе, а до збрињавања угинуле животиње одложити у простор за хлађење.
- Забрањује се оснивање сточног гробља у кругу фарме или изван ње, а болесне и на болест сумњиве животиње на вријеме издвојити и поступати по препорукама ветеринара.
- Инвеститор је дужан проводити сталан хигијенски и здравствени надзор како не би дошло до појаве болести које су преносиве на људе (зоонозе);
- По завршеном циклусу това перади извршити дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију објекта.
- На слободним површинама парцеле извршити озелењавање и засад растиња као природну баријеру за спречавање ширења неугодних мириса те умањења интензитета буке током рада фарме.
- Посебне мјере заштите од буке није потребно проводити, с обзиром на природу технолошког процеса.
- Као дезинфекциона средства користити искључиво средство са дозвољене листе хемикалија, набављена од овлашћене институције за производњу и промет истих.

▪ *Остале мјере*

- Улаз на фарму мора бити контролисан (*Правилник о заштити животиња за држање и условима које морају да испуњавају објекти за држање животиња, Сл. гласник РС бр. 136/10*), те је парцелу потребно оградити адекватном оградом. Ограда се поставља на регулациону линију, односно границу парцеле, тако да ограда, стубови и капије буду на грађевинској парцели која се ограђује.
- Редовно вршити детаљне прегледе комплетне електро инсталације са аспекта заштите на раду и при прегледу обратити пажњу на прописно уземљивање свих металних маса у објекту, свих објеката и постројења, прикључак и уградњу инсталација и опреме у Ех изведби, аутоматско искључење напајања у случају потребе, елиминатор статичког електрицитета и друге мјере заштите, које треба да се наводе у пројекту електроинсталација.

- За уређаје у противексплозивној изведби прибавити одговарајуће атесте.
- Цјелокупну електричну инсталацију у фази експлоатације потребно је редовно периодично прегледати овлаштена институција, чиме ће се потврдити да је инсталација изведена у складу са важећим прописима, па као таква не може ни представљати опасност по околину.
- Сва предвиђена машинска опрема и инсталације треба да одговарају важећим ЈУС–стандардима и нормама квалитета. Сва уграђена опрема и инсталације морају бити заштићени одговарајућим премазима, те испитани пробама на притисак и непропусност изолације.
- Манипулативни плато је потребно одржавати у што чистијем стању.

У објекту треба да се обавља контрола:

- Контрола процеса производње уз поштовање технолошких норматива при раду и строгих хигијенских услова при технолошким операцијама.
- Испуњеност (прије и у току рада) услова у погледу чистоће свих радних просторија, санитарних просторија у објекту као и транспортних средстава.
- Правилне примјене средстава за дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију.
- Температурне услове у производним просторијама.
- Начин складиштења и збрињавање нус производа животињског поријекла.
- Хигијенске исправности воде у производним просторијама.
- Строго поштовати услове складиштења и чувања хране за животиње.
- Чистоће радне одјеће и обуће запослених радника у објекту и контролу њихове личне хигијене и спровођење мјера обавезног санитарног прегледа запослених.
- Чистоће круга објекта.

У току рада предметног објекта треба строго проводити напријед набројане обавезе и процедуре.

Ђ. ОПИС ОСТАЛИХ МЈЕРА РАДИ УСКЛАЂИВАЊА СА ОСНОВНИМ ОБАВЕЗАМА ОДГОВОРНОГ ЛИЦА, ПОСЕБНО МЈЕРА НАКОН ЗАТВАРАЊА ПОСТРОЈЕЊА КОЈЕ МОГУ УТИЦАТИ НА СПРЕЧАВАЊЕ ИЛИ СМАЊИВАЊЕ ШТЕТНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

- ***Мјере које су предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима и роковима за њихово спровођење***

Сваки објекат овакве врсте дјелатности да би могао да обавља дјелатност, мора да испуњава слиједеће услове:

- Да је изграђен у складу са *Законом о уређењу простора и грађењу* („Службени гласник Републике Српске“, број 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19) као пословни објекат за обављање предметне дјелатности, а што утврђује надлежни орган рјешењем о одобрењу за употребу предметног објекта, којим се дозвољава његово коришћење (употребна дозвола);
- Да су испуњени сви прописани услови заштите на раду у складу са *Законом о заштити на раду* („Службени гласник Републике Српске“, број 01/08 и 13/10) и *Законом о заштити од пожара* („Службени гласник Републике Српске“, број 94/19);
- Да су испуњени прописани услови у погледу заштите животне средине у складу са *Законом о заштити природе* („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14), *Законом о заштити животне средине* („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12, 79/15 и 70/20), *Законом о заштити ваздуха* („Службени гласник Републике Српске“, број 124/11 и 46/17), *Законом о управљању отпадом* („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13, 106/15, 16/18 и 70/20) и *Законом о водама* („Службени гласник Републике Српске“, број 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17), те одговарајућим подзаконским актима.

- ***Чишћење и одржавање***

Приликом рада и експлоатације опреме и објекта предузимати и низ других поступака и акција, чија је сврха безбједно одвијање процеса и редуција негативних посљедица, а тиме и заштита радне и животне средине те испуњавање хигијенско-здравствених услова узгоја животиња. Придржавати се предложених мјера, технологија и других техника за спречавање и смањење отпада, те одржавање и чишћење радног простора.

- ***Мјере након затварања постројења***

У случају евентуалног затварања предметног објекта потребно је извршити пражњење и збрињавање свог течног и чврстог отпада са локације у сарадњи са овлашћеним оператерима те монтажу и уклањање инсталиране опреме са локације.

Е. ОПИС МЈЕРА ПЛАНИРАНИХ ЗА МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈА У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, УКЉУЧУЈУЋИ ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ПРОПИСАНЕ ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА, ПАРАМЕТРЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ МОГУ УТВРДИТИ ШТЕТНИ УТИЦАЈИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЈЕСТА, НАЧИН И УЧЕСТАЛОСТ МЈЕРЕЊА УТВРЂЕНИХ ПАРАМЕТАРА

У току рада предметног објекта, у сврху спровођења мјера заштите, а с циљем спрјечавања и ублажавања загађења елемената и фактора животне средине неопходно је успоставити мониторинг који ће своју функцију имати у току читавог периода рада, са могућношћу да се елементи мониторинга мијењају и усавршавају са потребама праћења загађивача.

У сваком плану мониторинга морају бити дефинисани сљедећи ставови:

1. Предмет мониторинга;
2. Параметар који се осматра;
3. Мјесто вршења мониторинга;
4. Начин вршења мониторинга одабраног фактора/врста опреме за мониторинг;
5. Вријеме вршења мониторинга, сталан или повремен мониторинг;
6. Разлог због чега се врши мониторинг одређеног параметра.

С обзиром на природу процеса рада који ће се одвијати у оквиру фарме за тов бролера, врсту услуга и количину загађујућих супстанци које се емитују, предвиђен је мониторинг сљедећих елемената животне средине:

▪ *Мониторинг ваздуха*

Према *Правилнику о мјерама за спречавање и смањење загађивања ваздуха и побољшање квалитета ваздуха ("Службени гласник РС" бр. 3/15, 51/15, 47/16 и 16/19)* постројење за сагоријевање неће подлијегати мониторингу емисија загађујућих материја у ваздух.

Мишљења смо да је потребно једном у пет година вршити мјерење основних параметара квалитета ваздуха. Резултати мјерења морају бити унутар граничних вриједности дефинисаних *Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/12)*.

▪ *Мониторинг буке*

Мишљења смо да на локацији фарме за тов бројлера није потребно вршити мјерење нивоа буке у животној средини осим у случају притужби или инспекцијског налога.

▪ *Мониторинг воде*

С обзиром да ће се на предметној локацији изградити водонепропусна септичка јама без прелева мишљења смо да на локацији није потребно вршити анализу отпадних вода.

▪ *Мониторинг квалитета тла*

Само поштовањем и провођењем прописаних мјера сматрамо да рад предметног објекта неће утицати на промјену квалитета тла ширег подручја и да није потребно вршити контролу земљишта. У случају већег акцидента по санирању истог обавезно је извршити анализу земљишта. У случају да постоје притужбе због несавјесног понашања радника, власника или локалних грађана надлежни орган може захтјевати узорковање и анализу земљишта.

Начин и обавеза извјештавања о извршеним мјерењима

Према члану 92. *Закона о заштити животне средине* ("Службени гласник Републике Српске" бр. 71/12, 79/15, 70/20) о резултатима мониторинга одговорно лице обавјештава орган надлежан за издавање еколошке дозволе и орган надлежан за вршење инспекцијског надзора на начин одређен еколошком дозволом. Мониторинг обавља овлаштено правно лице које испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Чланом 102. *Закона о заштити животне средине* Републички хидрометеоролошки завод води Регистар испуштања и преноса загађујућих материја. Одговорно лице постројења за које је издата еколошка дозвола дужно је да доставља извјештај Републичком хидрометеоролошком заводу о испуштањима и преносима загађујућих материја ван локације постројења према *Правилнику о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача* ("Службени гласник Републике Српске", број 92/07).

Ж. ОПИС РАЗМАТРАНИХ АЛТЕРНАТИВНИХ РЈЕШЕЊА У ОДНОСУ НА ПРЕДЛОЖЕНУ ЛОКАЦИЈУ И ТЕХНОЛОГИЈУ, КАО И РАЗЛОГЕ ЗБОГ КОЈИХ СЕ ОДЛУЧИЛО ЗА ПРЕДЛОЖЕНА РЈЕШЕЊА

Подносилац *Захтјева* сматра да понуђена рјешења у погледу локације, технологије и сировина које ће се користе у самом процесу, те проведених техничко-технолошких мјера задовољавају тражене критеријуме заштите животне средине.

На предметној локацији одвијаће се примарна дјелатност фарма за тов пилића, са сталним праћењем процеса производње, али унапређењем и поспјешењем заштитних мјера при експлоатацији објекта, а све у циљу умањења негативних утицаја поменуте дјелатности на животну средину.

Заштита животне средине представља трајну и важну задаћу носиоца захвата. Предузимањем овог захвата, Инвеститор се одређио за обављање дјелатности у складу са позитивним законима из домена заштите животне средине и закључцима који ће се утврдити рјешењем надлежног органа за издавање еколошке дозволе, односно условима и ограничењима који ће бити садржани у одобрењу за употребу објекта.

Сматра се да предметна локација не може имати алтернативу, због извјесних додатних улагања, што би додатно оптеретило Инвеститора.

3. ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ИЗРАЂЕН У СКЛАДУ СА ПОСЕБНИМ ПРОПИСОМ КОЈИ РЕГУЛИШЕ УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Отпад значи све материје или предмете које власник одлаже, намјерава одложити или мора одложити у складу са једним од категорија наведених у подзаконском акту којег доноси министар надлежан за заштиту животне средине, а налази се у Каталогу отпада усвојеном у посебном законском пропису.

Управљање отпадом у Републици Српској је дефинисано *Законом о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“ бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21)*, а подразумијева спровођење прописаних мјера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом после затварања.

Сходно члану 4. Закона о управљању отпадом управљање отпадом врши се на начин којим се обезбјеђује најмањи ризик по угрожавање живота и здравља људи и животне средине, контролом и мјерама смањења:

- а) загађења вода, ваздуха и земљишта,
- б) опасности по биљни и животињски свијет,
- в) опасности од настајања удеса, експлозија или пожара,
- г) негативних утицаја на предјеле и природна добра посебних вриједности и
- д) нивоа буке и непријатних мириса.

У члану 7. Закона о управљању отпадом дефинисана су начела управљања отпадом:

- а) начело избора најпогодније опције за животну средину,
- б) начело близине и заједничког приступа управљању отпадом,
- ц) начело хијерархије управљања отпадом,
- д) начело одговорности и
- е) начело „загађивач плаћа“.

Према члану 31. Закона управљању отпадом произвођач отпада дужан је да:

- а) сачини план управљања отпадом из члана 22. овог закона путем овлашћених правних лица која испуњавају услове из области заштите животне средине и организује његово спровођење,
- б) прибави извјештај о испитивању отпада и обнови га у случају промјене технологије, промјене поријекла сировине, других активности које би утицале на промјену карактера отпада и чува извјештај најмање пет година,
- в) обезбиједи примјену начела хијерархије управљања отпадом,
- г) сакупља отпад одвојено у складу са потребом будућег третмана,
- д) складишти отпад на начин који минимално утиче на здравље људи и животну средину,
- ђ) преда отпад лицу које је овлашћено за управљање отпадом ако није у могућности да организује поступање са отпадом у складу са овим законом,
- е) води евиденцију о отпаду који настаје, који се предаје или одлаже,
- ж) одреди лице одговорно за управљање отпадом и
- з) омогући надлежном инспектору контролу над локацијама, објектима, постројењима и документацијом.

Произвођач производа од којег настаје отпад, односно произвођач отпада, претходни власник отпада, односно власник отпада сноси трошкове мјера управљања отпадом, те је финансијски одговоран за спровођење санацијских мјера због штете коју је проузроковао или би могао да је проузрокује отпад.

Произвођач производа користи технологије и развија производњу на начин који обезбјеђује рационално коришћење природних ресурса, материјала и енергије, подстиче поновно коришћење и рециклажу производа и амбалаже истеклом рока њихове употребе и промовише еколошки одрживо управљање природним ресурсима.

План управљања отпадом, доноси се за сва постројења за које се издаје еколошка дозвола. Овај План ажурира се сваких пет година.

Дефиниције

- **отпад** је свака материја или предмет садржан у листи категорија отпада (Q-листа) који власник одбацује, намјерава или мора да одбаци, у складу са законом;
- **комунални отпад** је отпад из домаћинства (кућни отпад), као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства
- **опасан отпад** је отпад који по свом поријеклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован
- **неопасан отпад** је отпад који нема карактеристике опасног отпада
- **инертни отпад** је отпад који није подложен било којим физичким, хемијским или биолошким промјенама, не раствара се, не сагоријева или на други начин физички или хемијски реагује, није биолошки разградив или не утиче неповољно на друге материје са којима долази у контакт на начин који може да доведе до загађења животне средине или угрози здравље људи
- **власник отпада** је произвођач отпада, лице које учествује у промету отпада као посредни држалац отпада или правно или физичко лице које посједује отпад
- **произвођач отпада** је привредно друштво, предузеће или друго правно лице, односно предузетник, чијом активношћу настаје отпад и/или чијом активношћу претходног третмана, мијешања или другим поступцима долази до промјене састава или природе отпада
- **одлагање отпада** је било који поступак или метода уколико не постоје могућности регенерације, рециклаже, прераде, директног поновног коришћења или употребе алтернативних извора енергије у складу са D-листом.
- **складиштење отпада** је привремено чување отпада на локацији произвођача или власника отпада, као и активност одговорног лица у постројењу опремљеном и регистровано за привремено чување отпада
- **третман отпада** обухвата физичке, термичке, хемијске или биолошке процесе (укључујући и разврставање отпада прије третмана), који мијењају

карактеристике отпада са циљем смањења запремине или опасних карактеристика, олакшања руковања са отпадом или подстицања рециклаже и укључује поновно искоришћење и рециклажу отпада.

- **рециклажа** је поновна прерада отпадних материјала у производном процесу за првобитну или другу намјену, осим у енергетске сврхе
- **депонија** је мјесто за одлагање отпада на површини или испод површине земље гдје се отпад одлаже, а то укључује и: интерна мјеста за одлагање (депонија гдје произвођач одлаже сопствени отпад на мјесту настанка), стална мјеста (више од годину дана) која се користе за привремено складиштење отпада, осим трансфер станица и складиштења отпада прије третмана или поновног искоришћења (период краћи од три године) или складиштења отпада прије одлагања (период краћи од годину дана)
- **класификација отпада** је поступак сврставања отпада на једну или више листа отпада које су утврђене посебним прописом, а према његовом поријеклу, саставу и даљој намјени.

Документација о отпаду који настаје у процесу рада постројења, као и о отпаду чије се искоришћење врши у постројењу или чије одлагање обавља постројење (врсте, састав и количине отпада)

Према дјелатности из којих потиче, отпад који настаје у предметном објекту може се класификовати, и сврстати у следеће категорије отпада дефинисане *Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Сл. Гласник РС", број 19/15, 79/18)*:

Табела бр. 9: Врсте отпада које настају радом предметног објекта

| Шифра | Назив отпада |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 02 | ОТПАДИ ИЗ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ХОРТИКУЛТУРЕ, АКВАКУЛТУРЕ, ШУМАРСТВА, ЛОВА И РИБОЛОВА, ПРИПРЕМЕ И ПРЕРАДЕ ХРАНЕ |
| 02 01 | Отпади из пољопривреде, хортикултуре, аквакултуре, шумарства, лова и риболова |
| 02 01 01 | Муљевии од прања и чишћења |
| 02 01 02 | Отпадна животињска ткива |
| 02 01 06 | Животињски фецес, урин и ђубриво, течни отпад, сакупљен одвојено и третиран даље од локације стварања |
| 10 | ОТПАДИ ИЗ ТЕРМИЧКИХ ПРОЦЕСА |
| 10 01 | Отпади из енергана и других постројења за сагоријевање (осим 19) |
| 10 01 01 | Шљака и прашина из котла (изузев прашине из котла наведене у 10 01 04) |
| 15 | ОТПАД ОД АМБАЛАЖЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПЕ ЗА БРИСАЊЕ, МАТЕРИЈАЛИ ЗА ФИЛТРИРАЊЕ И ЗАШТИТНА ОДЈЕЋА, АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ СПЕЦИФИКОВАНО |
| 15 01 | Амбалажа (укључујући посебно сакупљену амбалажу у комуналном отпаду) |
| 15 01 01 | Папирна и картонска амбалажа |
| 15 01 02 | Пластична амбалажа |

| | |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 15 01 03 | Дрвена амбалажа |
| 15 01 04 | Метална амбалажа |
| 15 01 06 | Мјешана амбалажа |
| 15 01 10* | Амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама |
| 15 02 | Апсорбенти, материјали за филтере, крпе за брисање и заштитна одјећа |
| 15 02 03 | Апсорбенти, материјали за филтере, крпе за брисање и заштитна одјећа другачији од оних наведених у 15 02 02 |
| 18 | ОТПАДИ ОД ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА И/ИЛИ С ТИМ ПОВЕЗАНОГ ИСТРАЖИВАЊА (ИЗУЗЕВ ОТПАДА ИЗ КУХИЊЕ И РЕСТОРАНА КОЈИ НЕ ДОЛАЗИ ОД НЕПОСРЕДНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ) |
| 18 02 | Отпади од истраживања, дијагностике, третмана или превенције болести животиња |
| 18 02 08 | Лијекови другачији од оних наведених у 18 02 07 |
| 20 | ОПШТИНСКИ ОТПАДИ (КУЋНИ ОТПАД И СЛИЧНИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАДИ) УКЉУЧУЈУЋИ ОДВОЈЕНО САКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ) |
| 20 03 | Остали општински отпад |
| 20 03 01 | Мјешани општински отпад |
| 20 03 04 | Муљевии из септичких јама |

Напомена: Опасни отпад у Каталогу отпада има ознаку звијездице (*)

Активности које ће се одвијати на фарми пилића, могу да доведу до настанка следећих отпадних материје у виду:

- чврсти отпад који се јавља при изђубривању фарме,
- угинули пилићи,
- класични комунални отпад (хигијенски отпад, разна амбалажа од сировина, прехранбених производа, освјежавајућих напитака итд.),
- отпадна амбалажа-амбалажа од лијекова и превенције и остатака лијекова,
- опасан отпад (замашћени зауљен отпад, амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама, антифриз, синтетичка моторна уља...),
- пепео из процеса сагоријевања горива у котловници.

Количине фецеса које животиње излуче знатно варирају, а зависи од старости, тежине животиње, врсте и квалитета хране и воде, физиолошког стања и сл. *Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број: 19/15,79/18)* овај отпад је декларисан под шифром 02 01 06 животињски фецес, урин и ђубриво (укључујући и отпадну простирку), течни отпад, сакупљен одвојено и третиран ван мјеста настајања и није означен као опасан отпад. На локацији објекта фарме није предвиђено мјесто за одлагање стајњака већ ће се исти након сваког турнуса ручно износити из фарме, утоварити на камион и одвозити на пољопривредне површине и заоравати.

На фарми за узгој бројлера лешеви из различитих разлога уинулих животиња, скупљаће се у одговарајуће контејнере и предавати надлежној организацији за збрињавање ове врсте отпада. Обзиром да је разлог уинућа животиња најчешће болест, њихова тијела могу бити извор заразе, а тиме и опасности за остале животиње, па и људе. У Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број: 19/15,79/18) овај отпад је декларисан под шифром 18 02 02* отпади чије сакупљање и одлагање подлијеже посебним захтјевима због спрјечавања инфекције и означен као опасан. Ова врста отпада захтјева посебан третман у циљу нешкодљивог уклањања.

Амбалажа и остаци лијекова који ће бити употребљени за лијечења животиња, као и дезинфицирајућих средстава у *Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске", број: 19/15,79/18)* су означени шифром 15 01 10* амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама и сматрају се опасним отпадом. Ову врсту отпада неопходно је одвајати у посебне контејнере до њиховог преузимања.

Након сваког турнуса садржај септичке јаме ће се намјенском цистерном црпити, одвозити на пољопривредно земљиште и заоравати.

Мјере које се предузимају у циљу смањења производње отпада посебно опасног отпада

- Чишћење објекта по завршетку циклуса това бројлера извршити прво сувим поступком, без употребе воде.
- Отпадне воде од прања објекта за тов пилића и воде из дезинфекционе баријере одводити у водонепропусну трокоморну септичку јаму а садржај намјенском цистерном црпити, одвозити на пољопривредно земљиште. Садржај септика по одлагању на пољопривредно земљиште одмах заоравати.
- У случају уинућа пилића лешеви одложити у простор са хлађењем и збринути, по препорукама ветеринара, са овлашћеном институцијом и о томе водити евиденцију.
- Власник животиње дужан је да на прописан начин пријави уинуће животиње и преда труп уинуле животиње овлашћеној организацији за обављање ветеринарско-хигијенске службе.
- Овлашћена организација мора на прописан начин да обезбиједи превоз животињског трупа са мјеста уинућа до објекта за обдукцију или прераду, као и да обезбиједи скупљање нус-производа на прописан начин и прописан ветеринарски ред у том објекту.
- Ветеринарско-хигијенска служба мора да обезбиједи: примање пријава о уинућу животиња, превоз животињских трупова и других нус-производа на прописан начин, помоћ при обдукцији, хигијенско одржавање и дезинфекцију мјеста уинућа, објекта за обдукцију, возила и опреме.
- Друго рјешење је да се животињски трупови на прописан начин закопају на сточном гробљу које испуњава прописане услове.
- Јединица локалне управе дужна је да обезбиједи услове да се трупови уинулих животиња или клаонички конфискат могу на прописан начин закопати на сточном гробљу или у јами гробници или спалити у овлаштеној спалионици за третман ове врсте отпада.

- Издвајати отпад од исхране радника и користити га за исхрану домаћих животиња.
- Спречити неконтролисано расипање отпада, који је и додатни узрок нарушавања хигијенско-епидемиолошке ситуације ширих размјера. У складу са захтјевима *Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник Републике Српске" број 19/15, 79/18)* забрањено је формирање, депоновање, одлагање и складиштење било каквих количина пилећих фекалија на нехигијенски начин, јер су та мјеста додатни извор епидемиолошких опасности по здравље људи, нарочито током љетног периода када постају леглом инсеката и извор неподношљивих непријатних мириса.
- Након сваког завршеног турнуса стајњак извучити на обрадиве површине, тракторском приколицом. Транспорт на обрадиве површине обавити без расипања са церадом пребаченом преко стајњака. Стајњак подепоновању на земљиште одмах заоравати.
- Трокоморну септичку јаму одржавати у функционалном стању. Минимално два пута годишње или према динамици рада вршити пражњење и чишћење.
- Контролисати подизање прашине влажећи терен на коме се врши кретање људи и транспортних средстава.
- Контролисати рад котла. Чистити димњак редовно. Пепео користити за насипање приступног пута на властитим парцелама или збрињавати уз сарадњу са овлашћеном службом. Транспорт пепела обављати без могућности расипања.
- Извршити засад средњег и високог растиња по рубу парцеле око хале за тов. Вршити стално естетско уређење постројења односно фасада, помоћних објеката, стаза итд.
- Манипулативни плато је потребно одржавати у што чистијем стању тј. редовно га одржавати како не би дошло до додатних загађења вода које се одводе са ових површина.
- На предметној локацији одржавати дренажни систем којим ће се оборинске воде одводити у крајњи реципијент- околно земљиште.
- У случају појаве већих количина папира, картона, метала и пластике исти селективно прикупљати и продавати у секундарне сировине.
- Избјегавати нестручну манипулацију како би се узбјегле акцидентне ситуације излијевања и пролијевања опсаних материја које могу негативно утицати на животну средину.
- Прије одлагања амбалажу контаминирану опасним супстанцама што више испразнити од производа, не испуштати их у канализацију и воде.
- Амбалажа од лијекова одлагати у намјенско затворено метално буре и за збрињавање истих склопити Уговор са овлашћеним оператером.
- У случају излијевања нафте и нафтних деривата, техничких уља из возила, користити комерцијална патентирана средства-апсорбент за упијање нафтних деривата (пијесак, пиљевина).
- Употребљени апсорбент и друге загађене материје збринути као опасни отпад.
- Настали отпад на предметном локалитету селективно одлагати у намјенске канте – контејнере. Контејнери морају бити наткривени и на водонепропусној површини и прописно обиљежени врстом и опасности отпада.
- Поштовати мјере и активности из Плана управљања отпадом.

- Склопити Уговор за управљање отпадом за замашћене и зауљене крпе и пуцвалу, контаминирани апсорбент, мјешовити комунални отпад.
- Одговорно лице објеката, треба да активно и ажурно води послове и евиденцију чишћења и одржавања истих, а све наведене послове да обавља по важећем уговору са комуналним предузећем, уз сарадњу и са другим надлежним општинским органима.

Поступци и начини раздвајања различитих врста отпада, посебно опасног отпада и отпада који ће се поново користити, ради смањења количине отпада за одлагање

Сакупљање и складиштење отпада организовати у склопу простора унутар и око пословног објекта, темељена на основним начелима управљања отпадом:

- начелу одвојеног прикупљања,
- превенције и
- рециклаже.

Све намјенске посуде постављене су на чврсте подлоге те **јасно** означене типом и нивоом опасности.

Евентуално мијешање отпада је дозвољено само ако је то у складу са прописима.

Складиштење или чување раздвојеног отпада изводити на за то посебно одређеним, уређеним и означеним мјестима, опремљеним сетом намјенских посуда за селективно одлагање.

Контејнери/канте морају бити произведени за наведене намјене, односно да не могу штетно утицати на околину.

Лице одговорно за управљање отпадом преузима обавезу вођења свакодневне евиденције о мјесту настанка, количинама и начину третмана отпадног материјала који се ствара у објектима и на локацији.

Произвођач отпада дужан је по настајању свог селективно прикупљеног отпада исти предавати оператору, односно овлаштеним предузећима за прикупљање, транспорт и прераду отпада у складу са *Законом о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20)*.

Начин складиштења, третмана и одлагања отпада

| ОТПАД | НАЧИН СКЛАДИШТЕЊА | НАЧИН ТРЕТМАНА | НАЧИН ОДЛАГАЊА |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Папир и картон | Намјенске канте | Привремено депоновање унутар објекта на тачно дефинисаној локацији. | Продаја у секундарне сировине или заједно са мјешаним општинским отпадом. |
| Пластика | Намјенска посуда | Привремено депоновање унутар објекта на тачно дефинисаној локацији. | Продаја у секундарне сировине. |
| Амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама | Намјенска затворена посуда | Привремено депоновање унутар објекта на тачно дефинисаној локацији. | Склапање Уговора са овлашћеним оператером за преузимање ове врсте отпада |
| Угинуле животиње | Намјенска просторија са хлађењем | - | Према препорукама ветеринара дефинисати начин коначног збрињавања или третмана |
| Ђубриво - гуан | Одвожење на пољопривредне површине по завршетку турнуса | - | Заоравање на пољопривредним површинама |
| Мијешани општински отпад | Намјенске канте/контејнери | - | Склапање Уговора са овлашћеним оператером. |
| Садржај септика | У септику до момента пражњења | - | Одржавати у функционалном стању и минимално два пута годишње или према динамици рада вршити пражњење и чишћење. Садржај намјенским возилима црпити и одвозити на властите пољопривредне површине и по истресању одмах заоравати. |

Лице одговорно за управљање отпадом

На основу члана 31. става 1. подтачке ж) *Закона о управљању отпадом* ("Службени гласник РС", број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21) произвођач отпада је одредио лице одговорно за управљање отпадом на предметном локалитету, а то је власник Шаркановић Ђоко.

Лице одговорно за управљање отпадом из става 1. тачке ж) члана 31. *Закона о управљању отпадом* ("Службени гласник Републике Српске", број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21) дужно је да:

- а) Организује спровођење и ажурирање плана управљања отпадом из члана 22. *Закона*,
- б) Предлаже мјере превенције, смањења, поновног искоришћења и рециклаже отпада и
- в) Прати спровођење закона и других прописа о управљању отпадом и извјештава органе управљања.

И. ПРИЛОЗИ

- Копија катастарског плана од 06.07.2022. године;
- Лист непокретности бр.1140/1 издат 06.07.2022. године;
- Локацијски услови бр. бр. 03/6-364-2/22 од 04.08.2022. године, Одјелење за општу управу и просторно уређење, Општина Пелагићево
- Извјештај о индикативним мјерењима квалитета ваздуха бр. 5031-402/22 из августа 2022. године, «В&З-Заштита» д.о.о. Бања Лука

Извор података:

- Стратегија развоја општине Пелагићево 2021. - 2027. година, приједолог, јануар 2021. године
(https://www.pelagicevo.gov.ba/dokumenti/strategija_razvoja/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%98%D0%B0%20%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%98%D0%B0%20%D0%BE%D0%BF%D1%88%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B5%20%D0%9F%D0%B5%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D0%B8%D1%9B%D0%B5%D0%B2%D0%BE%202021.%20-%202027.%20%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20-%20%D0%9F%D1%80%D0%B8%D1%98%D0%B5%D0%B4%D0%BB%D0%BE%D0%B3.pdf)

НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ

Израђени Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе за фарму за тов фарму за тов пилића капацитета 7000 комада/турнусу на парцели к.ч. бр.1004/5 К.О. Пелагићево, општина Пелагићево, Инвеститора Шаркановић (Пере) Ђоке односе се на описани процес рада.

На основу увида у приложену документацију и стања на терену, овим Доказима, констатујемо да се на предметној локацији уз поштовање предложених мјера заштите, угрожавање квалитета и квантитета животне средине може свести на дозвољену мјеру, тј. предвиђеним радом неће се угрозити квалитет животне средине.

Ови Докази се односи на описани процес, а у случају измјена на предметној локацији у смислу проширења дјелатности или промјене описаног процеса рада потребно је тражити нове Доказе, од ове или друге овлаштене институције.

Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе урађени су у складу са чланом 85. Закона о заштити животне средине. ("Службени гласник Републике Српске", број 71/12, 79/15 и 70/20).

ПРАВНИ ПРОПИСИ

- Закон о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12, 79/15 и 70/20);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/11 и 46/17);
- Закон о водама („Службени гласник Републике Српске“, број 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21);
- Закон о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“, број 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19);
- Закон о заштити на раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/08 и 13/10);
- Закон о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“, број 94/19);
- Уредба о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12);
- Правилник о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12);
- Правилником о условима за испуштање отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, број 19/15 и 79/18);
- Правилник о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07);
- Правилник о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12)
- Правилник о мјерама за спречавање и смањење загађивања ваздуха и побољшање квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“ бр. 03/15, 51/15, 47/16, 16/19)
- Правилник о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Службени лист БиХ“ број 46/89)
- Правилником о третману отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације („Службени гласник Републике Српске“, бр. 68/01)
- Правилник о заштити животиња за држање и условима које морају да испуњавају објекти за држање животиња, („Службени гласник Републике Српске“ бр. 136/10)